

Robinson Crusoe

Hoofdstuk 1: Start ins Leben

Begin van het Leven

TAAL

Duits

VERTALING

Nederlands

NIVEAU

A1 - Beginner

Duits

1. **Mein Name** ist Robinson Crusoe. Ich **wurde** 1632 in **York, England** geboren. **Mein Vater kam** aus **Deutschland**. Er **war** Kaufmann. Er **verdiente** gutes Geld. Dann **hörte er auf** zu arbeiten. Er lebte in **York**. Er heiratete dort **meine Mutter**. **Ihr Familienname** **war** Robinson.

Nederlands

1. Mijn naam is Robinson Crusoe. Ik werd in 1632 in York, Engeland geboren. Mijn vader kwam uit Duitsland. Hij was koopman. Hij verdiende goed geld. Toen stopte hij met werken. Hij woonde in York. Hij trouwde daar met mijn moeder. Haar familienaam was Robinson.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
mein name	mijn naam	mein vater	mijn vader	dann	toen
ist	is	kam	kwam	hörte er auf	stopte hij
robinson crusoe	robinson crusoe	aus	uit	zu arbeiten	met werken
ich	ik	deutschland	duitsland	lebte	woonde
wurde	werd	er	hij	heiratete	trouwde
1632	1632	war	was	dort	daar
in	in	kaufmann	koopman	meine mutter	mijn moeder
york	york	verdiente	verdiende	ihr familienname	haar familienaam
england	engeland	gutes	goed	robinson	robinson
geboren	geboren	geld	geld		

Taaltips

Verleden tijd - Präteritum (Verwante woorden: **wurde, kam, war, verdiente**)

In dit verhaal zie je veel werkwoorden in de verleden tijd (Präteritum). 'War' betekent 'was', 'kam' betekent 'kwam', en 'wurde' betekent 'werd'. Deze vorm wordt vaak gebruikt in verhalen.

- ich war → ik was
- er kam → hij kwam
- sie wurde → zij werd

Bezittelijke voornaamwoorden - Mein/Ihr (Verwante woorden: **Mein Name, Mein Vater, meine Mutter, Ihr Familienname**)

Het Duitse 'mein' betekent 'mijn' en 'ihr' (met kleine letter) betekent 'haar'. Let op: deze woorden passen zich aan het zelfstandig naamwoord aan.

- mein Vater → mijn vader
- meine Mutter → mijn moeder
- ihr Name → haar naam

Scheidbaar werkwoord - Aufhören (Verwante woorden: **hörte er auf**)

Het werkwoord 'aufhören' (stoppen) is scheidbaar. In de verleden tijd staat 'hörte' bij het onderwerp en 'auf' aan het eind. In het Nederlands wordt dit simpelweg 'stopte'.

- ich höre auf → ik stop
- er hörte auf → hij stopte
- aufhören → stoppen

Landen en plaatsnamen (Verwante woorden: **Deutschland, England, York**)

Landen en steden hebben vaak andere namen in het Duits. 'Deutschland' is 'Duitsland' en 'England' blijft bijna hetzelfde maar wordt 'Engeland' in het Nederlands.

- aus Deutschland → uit Duitsland
- in England → in Engeland
- in York → in York

Duits

2. Ich **hatte** zwei ältere Brüder. Ein Bruder **war** Soldat. Er starb in einem Krieg in Flandern. Ich wusste **nie**, was mit meinem anderen Bruder passierte. **Meine Eltern** wussten auch **nie**, was mit mir passierte. Ich **war** der dritte Sohn. Mein Vater **brachte** mir keinen Beruf bei.

Nederlands

2. Ik had twee oudere broers. Een broer was soldaat. Hij stierf in een oorlog in Vlaanderen. Ik wist nooit wat er met mijn andere broer gebeurde. Mijn ouders wisten ook nooit wat er met mij gebeurde. Ik was de derde zoon. Mijn vader leerde mij geen beroep.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
hatte	had	flandern	vlaanderen	wussten	wisten
zwei	twee	wusste	wist	auch	ook
ältere	oudere	nie	nooit	mir	mij
brüder	broers	was	wat	der dritte sohn	de derde zoon
ein bruder	een broer	mit	met	brachte	leerde
soldat	soldaat	meinem anderen bruder	mijn andere broer	keinen beruf	geen beroep
starb	stierf	passierte	gebeurde		
einem krieg	een oorlog	meine eltern	mijn ouders		

Taaltips

Präteritum - Verleden tijd (Verwante woorden: **hatte, war**)

Het Duitse 'hatte' (had) en 'war' (was) zijn voorbeelden van de Präteritum. Deze tijd wordt in geschreven Duits vaak gebruikt voor verhalen in het verleden.

- ich hatte → ik had
- er war → hij was
- wir hatten → wij hadden

Scheidbare werkwoorden - Beibringen (Verwante woorden: **brachte, bei.**)

Het werkwoord 'beibringen' (leren/aanleren) heeft in de verleden tijd het voorvoegsel 'bei' aan het eind. In het Nederlands wordt dit gewoon 'leren'.

- er brachte bei → hij leerde
- ich bringe bei → ik leer
- beibringen → aanleren

Bezittelijke voornaamwoorden - Mein/Meine (Verwante woorden: **Meine Eltern, meinem**)

In het Duits verandert 'mein' naar 'meine' voor meervoud (Eltern) en 'meinem' na bepaalde voorzetsels. In het Nederlands blijft het altijd 'mijn'.

- mein Vater → mijn vader
- meine Eltern → mijn ouders
- mit meinem Bruder → met mijn broer

Ontkennende woorden - Nie en Keinen (Verwante woorden: **nie, keinen**)

Het Duitse 'nie' betekent 'nooit' en 'keinen' is de ontkennende vorm van 'einen'. In het Nederlands gebruiken we 'nooit' en 'geen'.

- ich wusste nie → ik wist nooit
- keinen Beruf → geen beroep
- keine Zeit → geen tijd

Duits

3. Ich begann von Abenteuern **zu** träumen. Ich dachte die ganze Zeit **ans** Reisen. Mein Vater war alt. Er schickte mich zur Schule. Er **wollte, dass** ich Anwalt werde. Aber ich **wollte** nur eine Sache. Ich **wollte** zur See fahren.

Nederlands

3. Ik begon van avonturen te dromen. Ik dacht de hele tijd aan reizen. Mijn vader was oud. Hij stuurde mij naar school. Hij wilde dat ik advocaat zou worden. Maar ik wilde maar één ding. Ik wilde naar zee varen.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
begann	begon	reisen	reizen	anwalt	advocaat
von	van	alt	oud	werde	zou worden
abenteuern	avonturen	schickte	stuurde	aber	maar
zu	te	mich	mij	nur	maar
träumen	dromen	zur	naar	eine sache	één ding
dachte	dacht	schule	school	see	zee
die ganze zeit	de hele tijd	wollte	wilde	fahren	varen
ans	aan het	dass	dat		

Taaltips

Infinitief met 'zu' (Verwante woorden: **zu, träumen.**)

In het Duits gebruiken we vaak 'zu' voor een infinitief, zoals 'zu träumen' (te dromen). Dit is vergelijkbaar met het Nederlandse 'te' + werkwoord.

- beginnen zu träumen → beginnen te dromen
- Zeit zu essen → tijd om te eten
- versuchen zu lernen → proberen te leren

Samengetrokken vormen - ans (Verwante woorden: **ans**)

Het Duitse 'ans' is een samenvoeging van 'an das' (aan het). In het Nederlands vertalen we dit als 'aan het'.

- ans Meer → aan het meer
- ans Ende → aan het einde
- an das → aan het

Modale werkwoorden - Wollte (Verwante woorden: **wollte, wollte,**)

Het werkwoord 'wollte' (wilde) is de verleden tijd van 'wollen'. Het wordt gevolgd door een infinitief zonder 'zu'.

- ich wollte gehen → ik wilde gaan
- er wollte lernen → hij wilde leren
- wir wollten spielen → wij wilden spelen

Bijzinnen met 'dass' (Verwante woorden: **dass, werde.**)

Na 'dass' (dat) komt in het Duits het werkwoord aan het einde van de zin. In het Nederlands heeft 'dat' een vergelijkbare functie.

- Er wollte, dass ich komme → Hij wilde dat ik kom
- Ich denke, dass es regnet → Ik denk dat het regent
- Sie sagt, dass er schläft → Zij zegt dat hij slaapt

Duits

4. Mein Vater war **darüber** wütend. Meine Mutter war auch wütend. Alle meine Freunde sagten mir, ich **solle** zu Hause bleiben. Aber etwas in mir wollte gehen. Ich **konnte** nicht aufhören, an Schiffe und das Meer zu denken. Ich wusste nicht, dass dieser Wunsch mir schreckliche Probleme bringen würde.

Nederlands

4. Mijn vader was daarover boos. Mijn moeder was ook boos. Al mijn vrienden zeiden mij dat ik thuis moest blijven. Maar iets in mij wilde gaan. Ik kon niet stoppen met aan schepen en de zee te denken. Ik wist niet dat deze wens mij vreselijke problemen zou brengen.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
darüber	daarover	etwas	iets	das meer	de zee
wütend	boos	gehen	gaan	denken	denken
alle	al	konnte	kon	dieser wunsch	deze wens
meine freunde	mijn vrienden	nicht	niet	schreckliche	vreselijke
sagten	zeiden	aufhören	stoppen	probleme	problemen
solle	moest	an	aan	bringen	brengen
zu hause	thuis	schiffe	schepen	würde	zou
bleiben	blijven	und	en		

Taaltips

Voornaamwoordelijke bijwoorden - Darüber (Verwante woorden: **darüber**)

Het Duitse 'darüber' (daarover) combineert 'da' (daar) met 'über' (over). In het Nederlands gebruiken we ook 'daarover', 'daaraan', 'daarmee' etc.

- darüber sprechen → daarover spreken
- damit arbeiten → daarmee werken
- dafür sein → daarvoor zijn

Indirecte rede - Solle (Verwante woorden: **solle**)

Het werkwoord 'solle' is de Konjunktiv I vorm van 'sollen' (moeten). Het wordt gebruikt in indirecte rede om weer te geven wat anderen zeggen.

- Er sagte, ich solle kommen → Hij zei dat ik moest komen
- Sie meint, er solle warten → Zij vindt dat hij moet wachten
- sollen → moeten

Modale werkwoorden - Konnte (Verwante woorden: **konnte**)

Het werkwoord 'konnte' (kon) is de verleden tijd van 'können'. Net als in het Nederlands wordt het gevolgd door een infinitief.

- ich konnte nicht schlafen → ik kon niet slapen
- sie konnte gut singen → zij kon goed zingen
- wir konnten es sehen → wij konden het zien

Konjunktiv II - Würde (Verwante woorden: **würde.**)

Het Duitse 'würde' drukt een mogelijkheid of voorwaarde uit (zou). Het komt overeen met het Nederlandse 'zou' en wordt vaak gebruikt met een infinitief.

- es würde regnen → het zou regenen
- ich würde gehen → ik zou gaan
- das würde helfen → dat zou helpen

Duits

5. Eines Tages **rief** mich **mein Vater** in sein Zimmer. Er war krank mit Gicht. Er konnte nicht laufen. Er wollte ernsthaft mit mir reden. **Warum** **willst** du weggehen? **fragte** er. Du hast hier alles. Du kannst ein gutes Leben haben. Du kannst Geld verdienen.

Nederlands

5. Op een dag riep mijn vader mij naar zijn kamer. Hij was ziek met jicht. Hij kon niet lopen. Hij wilde serieus met mij praten. "Waarom wil je weggaan?" vroeg hij. "Je hebt hier alles. Je kunt een goed leven hebben. Je kunt geld verdienen."

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
eines tages	op een dag	er wollte	hij wilde	fragte	vroeg
rief	riep	ernsthaft	serieus	du hast	je hebt
in sein zimmer	naar zijn kamer	mit mir	met mij	hier	hier
er war	hij was	reden	praten	alles	alles
krank	ziek	warum	waarom	du kannst	je kunt
mit gicht	met jicht	willst	wil	ein gutes leben	een goed leven
er konnte	hij kon	du	je	haben	hebben
laufen	lopen	weggehen	weggaan	verdienen	verdienen

Taaltips

Präteritum - Verleden Tijd (Verwante woorden: **rief, war, konnte, wollte**)

Duitse werkwoorden zoals 'rief' (riep), 'war' (was) en 'konnte' (kon) staan in de verleden tijd. In het Nederlands gebruiken we ook de verleden tijd voor verhalen uit het verleden.

- ich rief → ik riep
- er war → hij was
- sie konnte → zij kon

Modale Werkwoorden - Können en Wollen (Verwante woorden: **konnte, wollte, willst, kannst**)

'Können' (kunnen) en 'wollen' (willen) zijn modale werkwoorden. Ze worden vaak gebruikt met een infinitief aan het einde van de zin, zoals 'laufen' (lopen) of 'weggehen' (weggaan).

- er konnte laufen → hij kon lopen
- ich will gehen → ik wil gaan
- du kannst haben → jij kunt hebben

Bezittelijke Voornaamwoorden (Verwante woorden: **mein Vater, sein Zimmer**)

'Mein' (mijn) en 'sein' (zijn) zijn bezittelijke voornaamwoorden. In het Duits passen ze zich aan bij het geslacht van het zelfstandig naamwoord: mein Vater (mannelijk), sein Zimmer (onzijdig).

- mein Vater → mijn vader
- sein Zimmer → zijn kamer
- meine Mutter → mijn moeder

Directe Rede met Aanhalingstekens (Verwante woorden: **Warum, fragte**)

In beide talen gebruiken we aanhalingstekens voor directe rede. Let op: het werkwoord 'fragte' (vroeg) komt na de directe rede in het Duits, net als in het Nederlands.

- "Warum?" fragte er → "Waarom?" vroeg hij
- "Komm!" sagte sie → "Kom!" zei zij

Duits

6. Er setzte sich in seinem Bett **auf**. Sein Gesicht war ernst. **Hör** mir **zu**, Sohn. Arme Männer fahren zur See. Sie müssen essen. Reiche Männer fahren zur See, **um** berühmt **zu werden**. **Aber** du bist **nicht** arm. Du bist **nicht** reich. Du bist in der Mitte.

Nederlands

6. Hij ging rechtop in zijn bed zitten. Zijn gezicht was ernstig. "Luister naar mij, zoon. Arme mannen varen ter zee. Zij moeten eten. Rijke mannen varen ter zee om beroemd te worden. Maar jij bent niet arm. Jij bent niet rijk. Jij bent in het midden."

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
er setzte sich	hij ging zitten	zu	toe	um	om
in seinem bett	in zijn bed	sohn	zoon	berühmt	beroemd
auf	rechtop	arme männer	arme mannen	zu werden	te worden
sein gesicht	zijn gezicht	zur see	ter zee	du bist	jij bent
ernst	ernstig	sie müssen	zij moeten	arm	arm
hör	luister	essen	eten	reich	rijk
mir	naar mij	reiche männer	rijke mannen	in der mitte	in het midden

Taaltips

Scheidbare Werkwoorden - Aufsetzen (Verwante woorden: **setzte sich, auf**)

Het werkwoord 'sich aufsetzen' (rechtop gaan zitten) is scheidbaar. In de verleden tijd komt 'auf' aan het einde van de zin. Het Nederlandse 'rechtop gaan zitten' werkt vergelijkbaar.

- er setzte sich auf → hij ging rechtop zitten
- ich stehe auf → ik sta op
- sie macht zu → zij doet dicht

Imperativ - Gebiedende Wijs (Verwante woorden: **Hör, zu**)

'Hör zu!' (Luister!) is de gebiedende wijs. In het Duits gebruik je de stam van het werkwoord. 'Zuhören' is een scheidbaar werkwoord, dus 'zu' komt aan het einde.

- Hör zu! → Luister!
- Komm her! → Kom hier!
- Geh weg! → Ga weg!

Um...zu Constructie (Verwante woorden: **um, zu werden**)

'Um...zu' + infinitief drukt een doel uit (om te...). In het Nederlands gebruiken we ook 'om te'. Het werkwoord staat aan het einde na 'zu'.

- um zu essen → om te eten
- um berühmt zu werden → om beroemd te worden
- um zu lernen → om te leren

Tegenstellingen met Aber (Verwante woorden: **Aber, nicht**)

'Aber' (maar) verbindt tegenstelling. De tekst contrasteert arm, rijk en het midden. In beide talen gebruiken we dezelfde structuur voor contrasten.

- aber du bist nicht arm → maar jij bent niet arm
- aber ich kann nicht → maar ik kan niet
- aber sie will → maar zij wil

Duits

7. Das Leben in der Mitte ist perfekt, **fuhr** mein Vater **fort**. Arme Menschen arbeiten **zu hart**. **Ihre Körper** brechen. Sie haben nie genug Essen. Reiche Menschen haben andere Probleme. Sie machen sich **Sorgen** um ihr Geld. Sie haben Feinde.

Nederlands

7. "Het leven in het midden is perfect," ging mijn vader voort. "Arme mensen werken te hard. Hun lichamen breken. Zij hebben nooit genoeg eten. Rijke mensen hebben andere problemen. Zij maken zich zorgen om hun geld. Zij hebben vijanden."

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
das leben	het leven	hart	hard	andere	andere
perfekt	perfect	ihre körper	hun lichamen	sie machen sich	zij maken zich
fuhr	ging	brechen	breken	sorgen	zorgen
fort	voort	sie haben	zij hebben	um ihr geld	om hun geld
arme menschen	arme mensen	genug	genoeg	feinde	vijanden
arbeiten	werken	reiche menschen	rijke mensen		

Taaltips

Scheidbaar Werkwoord - Fortfahren (Verwante woorden: **fuhr, fort**)

'Fortfahren' (voortgaan/doorgaan) is een scheidbaar werkwoord. In de verleden tijd 'fuhr...fort' staat het prefix 'fort' aan het einde van de zin.

- er fuhr fort → hij ging voort
- ich fahre fort → ik ga voort
- sie fahren fort → zij gingen voort

Te + Bijwoord Constructie (Verwante woorden: **zu, hart**)

'Zu' voor een bijwoord betekent 'te' in het Nederlands. Het geeft aan dat iets overdreven is: 'zu hart' (te hard), 'zu viel' (te veel).

- zu hart → te hard
- zu schnell → te snel
- zu teuer → te duur

Reflexief Werkwoord - Sich Sorgen machen (Verwante woorden: **machen sich, Sorgen**)

'Sich Sorgen machen' (zich zorgen maken) is een reflexief werkwoord. Het reflexieve voornaamwoord verandert per persoon: mir, dir, sich, uns, euch, sich.

- ich mache mir Sorgen → ik maak me zorgen
- du machst dir Sorgen → jij maakt je zorgen
- sie machen sich Sorgen → zij maken zich zorgen

Bezittelijk Voornaamwoord - Ihre/ihr (Verwante woorden: **Ihre Körper, ihr Geld**)

'Ihre' (hun) en 'ihr' (hun) zijn bezittelijke voornaamwoorden voor de derde persoon meervoud. Ze passen zich aan bij het geslacht van het zelfstandig naamwoord.

- ihre Körper → hun lichamen
- ihr Geld → hun geld
- ihre Probleme → hun problemen

Duits

8. Aber Menschen in der Mitte? **Sie haben** genug. **Sie sind** gesund. **Sie schlafen** nachts gut. Sogar Könige **wünschen sich**, in der Mittelschicht geboren zu sein. Die weisen Männer von früher **sagten** es auch. **Sie wollten** gerade genug. Das ist es, was du hast, **mein Sohn**.

Nederlands

8. Maar mensen in het midden? Zij hebben genoeg. Zij zijn gezond. Zij slapen 's nachts goed. Zelfs koningen wensden zich, in de middenklasse geboren te zijn. De wijze mannen van vroeger zeiden het ook. Zij wilden precies genoeg. Dat is het, wat jij hebt, mijn zoon.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
menschen	mensen	sogar	zelfs	es	het
der mitte	het midden	könige	koningen	wollten	wilden
sie	zij	wünschen	wensen	gerade	precies
sind	zijn	sich	zich	das	dat
gesund	gezond	der mittelschicht	de middenklasse	du	jij
schlafen	slapen	sein	zijn	hast	hebt
nachts	s nachts	die weisen männer	de wijze mannen	mein sohn	mijn zoon
gut	goed	früher	vroeger		

Taaltips

Persoonlijk Voornaamwoord - Sie (Verwante woorden: **Sie, haben, sind, schlafen**)

Het Duitse 'Sie' betekent 'zij' (meervoud). In het Nederlands gebruiken we ook 'zij' voor meerdere mensen. Het werkwoord moet hierbij passen.

- Sie haben → zij hebben
- Sie sind → zij zijn
- Sie schlafen → zij slapen

Wederkerend Werkwoord - Sich wünschen (Verwante woorden: **wünschen, sich**)

Het Duitse 'sich wünschen' (zich wensen) is een wederkerend werkwoord. In het Nederlands gebruiken we ook 'zich' voor deze uitdrukking.

- ich wünsche mir → ik wens me
- er wünscht sich → hij wenst zich
- sie wünschen sich → zij wensen zich

Verleden Tijd - Präteritum (Verwante woorden: **sagten, wollten**)

De woorden 'sagten' (zeiden) en 'wollten' (wilden) staan in de Duitse verleden tijd. Deze tijd gebruiken we voor verhalen over het verleden.

- ich sagte → ik zei
- sie sagten → zij zeiden
- wir wollten → wij wilden

Bezittelijk Voornaamwoord - Mein (Verwante woorden: **mein Sohn**)

Het Duitse 'mein' betekent 'mijn' in het Nederlands. Het wordt gebruikt om bezit aan te geven, net zoals in het Nederlands.

- mein Vater → mijn vader
- mein Buch → mijn boek
- meine Mutter → mijn moeder

Duits

9. Mein Vater redete weiter. In der Mittelschicht **kannst** du Frieden **haben**. Du **kannst** Freunde **haben**. Du **kannst** einfache Freuden **genießen**. Du arbeitest, aber **nicht zu hart**. Du hast Geld, aber **nicht zu** viel. Du **musst nicht** um Brot **kämpfen**. Du **kannst** ehrlich **leben** und friedlich sterben.

Nederlands

9. Mijn vader praatte verder. "In de middenklasse kun jij vrede hebben. Jij kunt vrienden hebben. Jij kunt eenvoudige vreugden genieten. Jij werkt, maar niet te hard. Jij hebt geld, maar niet te veel. Jij moet niet om brood vechten. Jij kunt eerlijk leven en vredig sterven."

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
redete	praatte	freuden	vreugden	kämpfen	vechten
weiter	verder	genießen	genieten	ehrlich	eerlijk
kannst	kunt	arbeitest	werkt	leben	leven
frieden	vrede	viel	veel	friedlich	vredig
freunde	vrienden	musst	moet	sterben	sterven
einfache	eenvoudige	brot	brood		

Taaltips

Modaal Werkwoord - Können (Verwante woorden: **kannst, haben, genießen, leben**)

Het Duitse 'können' (kunnen) drukt mogelijkheid uit. In deze tekst zie je 'kannst du' meerdere keren. Let op: het hoofdwerkwoord staat aan het einde als infinitief zonder 'zu'.

- ich kann schwimmen → ik kan zwemmen
- du kannst lesen → jij kunt lezen
- wir können helfen → wij kunnen helpen

Ontkenning - Nicht (Verwante woorden: **nicht, zu, hart**)

Het Duitse 'nicht' (niet) staat vaak voor datgene wat ontkend wordt. 'Nicht zu' betekent 'niet te' voor gradaties.

- nicht zu viel → niet te veel
- nicht gut → niet goed
- nicht hier → niet hier

Infinitief zonder 'zu' (Verwante woorden: **kannst, haben, leben**)

Na modale werkwoorden zoals 'können' en 'müssen' staat de infinitief zonder 'zu'. Dit is hetzelfde in het Nederlands.

- du kannst haben → jij kunt hebben
- ich muss gehen → ik moet gaan
- wir können sehen → wij kunnen zien

Werkwoord Müssen (Verwante woorden: **musst, nicht, kämpfen**)

Het werkwoord 'müssen' (moeten) drukt noodzaak uit. 'Du musst nicht' betekent 'je hoeft niet' (geen verplichting).

- ich muss arbeiten → ik moet werken
- du musst nicht → jij hoeft niet
- sie muss lernen → zij moet leren

Duits

10. Dann **wurde** seine Stimme **härter**. Aber **wenn** **du** **zur See** **fährst?** **Du** **wirst** nur Elend **finden**.
Ich warne dich jetzt. **Wenn** **du** gehst, **wirst** **du** **leiden**. **Du** **wirst** allein **sein**. **Du** **wirst** hungrig **sein**. **Du** **wirst** Stürmen und Krankheit begegnen.

Nederlands

10. Toen werd zijn stem harder. "Maar als jij naar zee vaart? Jij zult alleen ellende vinden. Ik waarschuw jou nu. Als jij gaat, zul jij lijden. Jij zult alleen zijn. Jij zult hongerig zijn. Jij zult stormen en ziekte tegenkomen."

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
seine stimme	zijn stem	elend	ellende	allein	alleen
härter	harder	finden	vinden	hungrig	hongerig
wenn	als	warne	waarschuw	stürmen	stormen
zur see	naar zee	dich	jou	krankheit	ziekte
fährst	vaart	jetzt	nu	begegnen	tegenkomen
wirst	zul	gehst	gaat		
nur	alleen	leiden	lijden		

Taaltips

Toekomende Tijd - Werden (Verwante woorden: **wirst, finden, leiden, sein**)

In het Duits vorm je de toekomstige tijd met 'werden' + infinitief. 'Du wirst finden' betekent 'jij zult vinden'. Het hoofdwerkwoord staat aan het einde.

- ich werde kommen → ik zal komen
- du wirst sehen → jij zult zien

- sie wird helfen → zij zal helpen

Voorwaardelijke Zin - Wenn (Verwante woorden: wenn, du, fährst)

'Wenn' betekent 'als' of 'wanneer' in voorwaardelijke zinnen. Het werkwoord gaat naar het einde van de bijzin.

- wenn ich komme → als ik kom
- wenn du willst → als jij wilt
- wenn es regnet → als het regent

Uitdrukking - Zur See fahren (Verwante woorden: zur See, fährst)

'Zur See fahren' is een vaste uitdrukking die 'naar zee varen' betekent. 'Zur' is een samentrekking van 'zu der'.

- zur Schule gehen → naar school gaan
- zum Arzt gehen → naar de dokter gaan
- zur Arbeit fahren → naar het werk rijden

Werkwoord Werden - Verandering (Verwante woorden: wurde, härter)

'Werden' kan ook 'worden' betekenen voor veranderingen. 'Seine Stimme wurde härter' betekent 'zijn stem werd harder'.

- es wird kalt → het wordt koud
- ich werde alt → ik word oud
- sie wurde müde → zij werd moe

Duits

11. Er **begann** **zu** **weinen**, als er über meinen Bruder **sprach**, der **starb**. Dein Bruder **hörte** auch **nicht** **auf** **mich**. Er **wollte** Soldat sein. Er **wollte** Ruhm. Jetzt ist er tot in einem fremden Land. Willst du auch fern von zu Hause sterben? Mein Vater **konnte** **nicht** mehr sprechen.

Nederlands

11. Hij begon te huilen, toen hij over mijn broer sprak, die stierf. "Jouw broer luisterde ook niet naar mij. Hij wilde soldaat zijn. Hij wilde roem. Nu is hij dood in een vreemd land. Wil jij ook ver van huis sterven?" Mijn vader kon niet meer spreken.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
weinen	huilen	dein bruder	jouw broer	fern	ver
als	toen	hörte	luisterde	zu hause	huis
über	over	auf	naar	mehr	meer
meinen bruder	mijn broer	ruhm	roem	sprechen	spreken
sprach	sprak	tot	dood		
der	die	einem fremden land	een vreemd land		

Taaltips

Onvoltooid Verleden Tijd - Sterke Werkwoorden (Verwante woorden: begann, sprach, starb)

Sterke werkwoorden zoals 'beginnen', 'spreken', en 'sterben' veranderen hun stam in de verleden tijd. 'Er begann' betekent 'hij begon'.

- ich sprach → ik sprak
- du begannst → jij begon
- sie starb → zij stierf

Constructie - Beginnen zu + Infinitief (Verwante woorden: **begann, zu, weinen**)

Na 'beginnen' gebruik je 'zu' + infinitief. Dit is vergelijkbaar met het Nederlandse 'beginnen te' + infinitief.

- beginnen zu lesen → beginnen te lezen
- anfangen zu arbeiten → beginnen te werken
- aufhören zu reden → stoppen met praten

Uitdrukking - Auf jemanden hören (Verwante woorden: **hörte, nicht, auf, mich**)

'Auf jemanden hören' betekent 'naar iemand luisteren'. Het voorzetsel 'auf' hoort bij deze uitdrukking.

- auf mich hören → naar mij luisteren
- auf den Lehrer hören → naar de leraar luisteren
- hör auf! → luister!

Modale Werkwoorden in Verleden Tijd (Verwante woorden: **wollte, konnte**)

Modale werkwoorden zoals 'wollen' en 'können' hebben regelmatige verleden tijdsvormen. 'Wollte' betekent 'wilde', 'konnte' betekent 'kon'.

- ich wollte gehen → ik wilde gaan
- du konntest helfen → jij kon helpen
- wir mussten warten → wij moesten wachten

Duits

12. Ich **war** bewegt von dem, was er sagte. Welcher Sohn **wäre** das nicht? Ich beschloss zu Hause zu bleiben. Ich **würde** das Meer vergessen. Ich **würde** **meinen Vater** glücklich machen. Aber meine Entscheidung hielt nicht lange. Nach ein paar Tagen **wollte** ich wieder gehen.

Nederlands

12. Ik was geraakt door wat hij zei. Welke zoon zou dat niet zijn? Ik besloot thuis te blijven. Ik zou de zee vergeten. Ik zou mijn vader gelukkig maken. Maar mijn beslissing hield niet lang stand. Na een paar dagen wilde ik weer gaan.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
bewegt	geraakt	vergessen	vergeten	lange	lang stand
von dem	door	meinen vater	mijn vader	nach	na
sagte	zei	glücklich	gelukkig	ein paar	een paar
welcher	welke	machen	maken	tagen	dagen
wäre	zou zijn	meine entscheidung	mijn beslissing	wieder	weer
beschloss	besloot	hielt	hield		

Taaltips

Onvoltooid Verleden Tijd - War (Verwante woorden: **war**)

Het Duitse 'war' (was) is de verleden tijd van 'sein' (zijn). In het Nederlands gebruiken we ook 'was' voor de eerste persoon enkelvoud.

- ich war → ik was
- du warst → jij was
- er war → hij was

Konjunktiv II - Wäre/Würde (Verwante woorden: **wäre, würde**)

De Duitse Konjunktiv II drukt een wens of mogelijkheid uit. 'Wäre' betekent 'zou zijn' en 'würde' helpt bij het vormen van de conditionalis.

- ich wäre → ik zou zijn
- ich würde gehen → ik zou gaan
- er würde machen → hij zou maken

Accusatief - Meinen Vater (Verwante woorden: **meinen Vater**)

Na het werkwoord 'machen' komt het lijdend voorwerp in de accusatief. 'Meinen Vater' verandert naar 'meinen' (niet 'mein') in de accusatief.

- ich sehe meinen Vater → ik zie mijn vader
- ich liebe meinen Bruder → ik hou van mijn broer

Modale Werkwoorden - Wollte (Verwante woorden: **wollte**)

'Wollte' is de verleden tijd van 'wollen' (willen). Het wordt gevolgd door een infinitief aan het einde van de zin.

- ich wollte gehen → ik wilde gaan
- er wollte bleiben → hij wilde blijven
- wir wollten essen → wij wilden eten

Duits

13. Ich wartete ein paar Wochen. Dann **sprach** ich mit meiner Mutter. Ich dachte, sie wäre **leichter** zu überzeugen als mein Vater. Mutter, sagte ich, ich bin jetzt achtzehn Jahre alt. Ich **kann** nicht aufhören, ans Reisen zu denken. Wenn ich hier bleibe, **werde** ich für immer unglücklich sein.

Nederlands

13. Ik wachtte een paar weken. Toen sprak ik met mijn moeder. Ik dacht, zij zou makkelijker te overtuigen zijn dan mijn vader. "Moeder," zei ik, "ik ben nu achttien jaar oud. Ik kan niet stoppen met aan reizen te denken. Als ik hier blijf, zal ik voor altijd ongelukkig zijn."

Duits	Nederlands
wartete	wachtte
wochen	weken
meiner mutter	mijn moeder
leichter	makkelijker
überzeugen	overtuigen
als	dan

Duits	Nederlands
mutter	moeder
bin	ben
achtzehn	achttien
jahre	jaar
kann	kan
ans reisen	aan reizen

Duits	Nederlands
bleibe	blijf
werde	zal
für immer	voor altijd
unglücklich	ongelukkig

Taaltips

Sterke Werkwoorden - Sprach (Verwante woorden: **sprach**)

'Sprach' is de verleden tijd van 'sprechen' (spreken). Dit is een sterk werkwoord dat zijn stam verandert in de verleden tijd.

- ich sprach → ik sprak
- er sprach mit mir → hij sprak met mij
- wir sprachen deutsch → wij spraken Duits

Vergelijkende Trap - Leichter (Verwante woorden: **leichter**)

'Leichter' is de vergelijkende trap van 'leicht' (makkelijk). In het Duits voegen we '-er' toe, net als in het Nederlands.

- leicht → leichter → makkelijk → makkelijker
- schnell → schneller → snel → sneller
- groß → größer → groot → groter

Modale Werkwoorden - Kann (Verwante woorden: **kann**)

'Kann' (kunnen) is een modaal werkwoord dat gevolgd wordt door een infinitief met 'zu'. Het drukt mogelijkheid of vermogen uit.

- ich kann schwimmen → ik kan zwemmen
- du kannst helfen → jij kunt helpen
- sie kann nicht kommen → zij kan niet komen

Toekomende Tijd - Werde (Verwante woorden: **werde**)

'Werde' vormt samen met een infinitief de toekomende tijd. In het Nederlands gebruiken we 'zullen' op dezelfde manier.

- ich werde gehen → ik zal gaan
- du wirst sehen → jij zult zien
- er wird kommen → hij zal komen

Duits

14. Bitte **sprich** mit Vater, fuhr ich fort. Bitte ihn, mich nur eine Reise machen **zu lassen**. Wenn es **mir** nicht **gefällt**, komme ich nach Hause. Ich verspreche es. Ich werde doppelt so hart arbeiten, um die verlorene Zeit wettzumachen. Aber meine Mutter **wurde** sehr wütend.

Nederlands

14. "Alsjeblieft, spreek met vader," ging ik verder. "Vraag hem mij slechts één reis te laten maken. Als het me niet bevalt, kom ik naar huis. Ik beloof het. Ik zal dubbel zo hard werken om de verloren tijd goed te maken." Maar mijn moeder werd zeer boos.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
bitte	vraag	eine reise	één reis	verspreche	beloof
sprich	spreek	lassen	laten	doppelt	dubbel
vater	vader	mir	me	so	zo
fort	verder	gefällt	bevalt	die verlorene zeit	de verloren tijd
ihn	hem	komme	kom	wettzumachen	goed te maken
nur	slechts	nach hause	naar huis	sehr	zeer

Taaltips

Gebiedende Wijs - Sprich (Verwante woorden: **sprich**)

'Sprich' is de gebiedende wijs van 'sprechen'. In het Duits wordt dit gebruikt voor bevelen of verzoeken aan één persoon (informeel).

- sprich mit mir → spreek met mij
- geh nach Hause → ga naar huis
- komm hier → kom hier

Datief met Gefallen (Verwante woorden: **mir, gefällt**)

Het werkwoord 'gefallen' (bevalen) gebruikt de datief. 'Mir gefällt' betekent letterlijk 'het bevalt aan mij'.

- es gefällt mir → het bevalt me
- das Buch gefällt dir → het boek bevalt je
- die Stadt gefällt uns → de stad bevalt ons

Infinitief met zu (Verwante woorden: **zu, lassen**)

Na bepaalde werkwoorden zoals 'lassen' komt een infinitief met 'zu'. Dit drukt een doel of toestemming uit.

- zu machen → te maken
- zu gehen → te gaan
- lass mich gehen → laat mij gaan

Werden als Hulpwerkwoord (Verwante woorden: **wurde**)

'Wurde' (werd) kan zowel een hoofdwerkwoord zijn (worden) als hulpwerkwoord voor de lijdende vorm. Hier betekent het 'worden'.

- sie wurde böse → zij werd boos
- es wurde kalt → het werd koud
- ich wurde müde → ik werd moe

Duits

15. Wie **kannst du** das fragen? **sagte** sie. **Dein Vater** liebt dich. Er will das Beste für dich. Er **wird** diesem dummen Plan niemals zustimmen. Und ich werde ihn nicht fragen. Ich werde dir nicht helfen, **dein Leben** zu zerstören!

Nederlands

15. Hoe kun jij dat vragen? zei zij. Jouw vader houdt van jou. Hij wil het beste voor jou. Hij zal nooit met dit domme plan instemmen. En ik zal hem niet vragen. Ik zal jou niet helpen jouw leven te vernietigen!

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
wie	hoe	für	voor	zustimmen	instemmen
fragen	vragen	wird	zal	ich werde	ik zal
dein vater	jouw vader	diesem	dit	dir	jou
liebt	houdt van	dummen	domme	helfen	helpen
will	wil	plan	plan	dein leben	jouw leven
das beste	het beste	niemals	nooit	zerstören	vernietigen

Taaltips

Modale Werkwoorden - Können (Verwante woorden: **kannst, du**)

Het Duitse 'kannst' (kunnen) is een modaal werkwoord. Net als in het Nederlands staat het vervoegde werkwoord op de tweede plaats in de vraag.

- kannst du → kun jij
- ich kann → ik kan
- er kann nicht → hij kan niet

Bezittelijke Voornaamwoorden - Dein/Deine (Verwante woorden: **Dein Vater, dein Leben**)

Het Duitse 'dein' betekent 'jouw' in het Nederlands. Het past zich aan het zelfstandig naamwoord aan (dein Vater, dein Leben).

- dein Vater → jouw vader
- deine Mutter → jouw moeder
- dein Haus → jouw huis

Toekomstige Tijd - Werden (Verwante woorden: **wird, werde**)

Het Duitse 'werden' vormt de toekomstige tijd, net als 'zullen' in het Nederlands. Het wordt gevolgd door een infinitief aan het einde van de zin.

- er wird zustimmen → hij zal instemmen
- ich werde fragen → ik zal vragen
- sie wird kommen → zij zal komen

Verleden Tijd - Sagte (Verwante woorden: **sagte**)

Het werkwoord 'sagte' (zei) is de verleden tijd van 'sagen'. In het Duits heeft de verleden tijd vaak de uitgang -te, vergelijkbaar met het Nederlandse -de/-te.

- sie sagte → zij zei
- er fragte → hij vroeg
- ich machte → ik maakte

Duits

16. Aber meine Mutter **erzählte** meinem Vater von unserem Gespräch. Später **hörte** ich, was er **sagte**. Er **seufzte** tief. Er **sagte** ihr: Wenn dieser Junge zu Hause bleibt, **könnte** er glücklich sein. Aber wenn er zur See fährt, **wird** er der unglücklichste Mensch auf Erden sein. Ich kann meine Erlaubnis nicht geben.

Nederlands

16. Maar mijn moeder vertelde mijn vader over ons gesprek. Later hoorde ik wat hij zei. Hij zuchtte diep. Hij zei haar: "Als deze jongen thuis blijft, zou hij gelukkig kunnen zijn. Maar als hij naar zee vaart, zal hij de ongelukkigste mens op aarde zijn. Ik kan mijn toestemming niet geven."

Duits	Nederlands
erzählte	vertelde
meinem vater	mijn vader
von	over
unserem gespräch	ons gesprek
später	later
hörte	hoorde
seufzte	zuchtte

Duits	Nederlands
tief	diep
ihr	haar
dieser junge	deze jongen
bleibt	blijft
könnte	zou kunnen
fährt	vaart
der	de

Duits	Nederlands
unglücklichste	ongelukkigste
mensch	mens
auf	op
erden	aarde
meine erlaubnis	mijn toestemming
geben	geven

Taaltips

Präteritum - Verleden tijd (Verwante woorden: **erzählte, hörte, sagte, seufzte**)

Het Duitse Präteritum (zoals 'erzählte', 'hörte', 'sagte') komt overeen met de Nederlandse onvoltooid verleden tijd. Deze tijdsvorm wordt veel gebruikt in verhalen.

- ich erzählte → ik vertelde
- er hörte → hij hoorde
- sie sagte → zij zei

Bezittelijke voornaamwoorden - Meinem/meine (Verwante woorden: **meine, meinem, unserem**)

Duitse bezittelijke voornaamwoorden veranderen naar geslacht en naamval. 'Meinem Vater' (datief) versus 'meine Mutter' (nominatief). In het Nederlands blijft het gewoon 'mijn'.

- meine Mutter → mijn moeder
- meinem Vater → mijn vader
- unserem Gespräch → ons gesprek

Konjunktiv II - Zou kunnen (Verwante woorden: **könnte**)

Het Duitse 'könnte' drukt een mogelijkheid uit (zou kunnen). Dit is de Konjunktiv II vorm die in het Nederlands wordt vertaald met 'zou kunnen'.

- er könnte sein → hij zou kunnen zijn
- ich könnte gehen → ik zou kunnen gaan
- wir könnten helfen → wij zouden kunnen helpen

Toekomende tijd - Wird (Verwante woorden: **wird**)

Het Duitse 'wird' vormt de toekomende tijd. In dit geval 'wird...sein' (zal...zijn). In het Nederlands gebruiken we 'zal' of 'zullen'.

- er wird sein → hij zal zijn
- ich werde kommen → ik zal komen
- sie werden gehen → zij zullen gaan

Duits

17. Ich wartete fast ein Jahr. In dieser Zeit versuchten meine Eltern alles. Sie **wollten, dass** ich einen Beruf lerne. Sie **wollten, dass** ich in einem Laden arbeite. Aber ich **weigerte mich**. Ich **konnte** nur an Schiffe und Abenteuer denken. Nichts anderes interessierte **mich**.

Nederlands

17. Ik wachtte bijna een jaar. In deze tijd probeerden mijn ouders alles. Zij wilden dat ik een beroep leer. Zij wilden dat ik in een winkel werk. Maar ik weigerde. Ik kon alleen aan schepen en avonturen denken. Niets anders interesseerde mij.

Duits	Nederlands
fast	bijna
ein Jahr	een jaar
dieser Zeit	deze tijd
versuchten	probeerden
einen Beruf	een beroep

Duits	Nederlands
lerne	leer
einem Laden	een winkel
arbeite	werk
weigerte	weigerde
abenteuer	avonturen

Duits	Nederlands
nichts	niets
anderes	anders
interessierte	interesseerde

Taaltips

Modale werkwoorden - Wollten (Verwante woorden: **wollten**)

Het Duitse 'wollten' (wilden) is de verleden tijd van het modale werkwoord 'wollen'. In het Nederlands wordt dit 'wilden'.

- sie wollten → zij wilden
- ich wollte → ik wilde
- wir wollten → wij wilden

Dass-zinnen (Verwante woorden: **dass**)

Het Duitse 'dass' (dat) leidt een bijzin in. Let op: in Duitse bijzinnen staat het werkwoord aan het einde, in het Nederlands niet altijd.

- dass ich lerne → dat ik leer
- dass er kommt → dat hij komt
- dass wir gehen → dat wij gaan

Reflexieve werkwoorden - Mich (Verwante woorden: **weigerte, mich**)

Het werkwoord 'sich weigern' (weigeren) is reflexief in het Duits. 'Ich weigerte mich' wordt 'ik weigerde'. Het reflexieve deel wordt vaak weggelaten in het Nederlands.

- ich weigerte mich → ik weigerde
- er weigert sich → hij weigert
- wir weigern uns → wij weigeren

Präteritum van können (Verwante woorden: **konnte**)

Het Duitse 'konnte' is de verleden tijd van het modale werkwoord 'können'. Dit wordt in het Nederlands 'kon'.

- ich konnte → ik kon
- du konntest → jij kon
- sie konnten → zij konden

Duits

18. Dann **ging** ich eines Tages nach Hull. Ich **hatte** keinen Plan wegzulaufen. Ich **war** nur zu Besuch. Aber in Hull traf ich einen Freund. Sein Vater besaß ein Schiff, **das** nach London fuhr. **Komm** mit mir! sagte mein Freund.

Nederlands

18. Toen ging ik op een dag naar Hull. Ik had geen plan weg te lopen. Ik was alleen op bezoek. Maar in Hull ontmoette ik een vriend. Zijn vader bezat een schip dat naar Londen voer. "Kom met mij!" zei mijn vriend.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
ging	ging	in hull	in hull	ein schiff	een schip
nach hull	naar hull	traf	ontmoette	nach london	naar londen
keinen plan	geen plan	einen freund	een vriend	fuhr	voer
wegzulaufen	weg te lopen	sein vater	zijn vader	komm	kom
zu besuch	op bezoek	besaß	bezat	mein freund	mijn vriend

Taaltips

Onregelmatige werkwoorden - Ging (Verwante woorden: **ging**)

Het Duitse 'ging' is de onregelmatige verleden tijd van 'gehen' (gaan). Dit blijft in het Nederlands ook 'ging'.

- ich ging → ik ging
- er ging → hij ging
- wir gingen → wij gingen

Haben en Sein in verleden tijd (Verwante woorden: **hatte, war**)

De belangrijke hulpwerkwoorden 'haben' (had) en 'sein' (was) hebben onregelmatige vormen in het Präteritum.

- ich hatte → ik had
- er war → hij was
- wir hatten → wij hadden

Betrekkelijk voornaamwoord - Das (Verwante woorden: **das**)

Het Duitse 'das' kan een betrekkelijk voornaamwoord zijn (dat/die/welke). Hier verwijst 'das' naar het schip: 'een schip dat naar Londen voer'.

- das Schiff, das → het schip dat
- der Mann, der → de man die
- die Frau, die → de vrouw die

Gebiedende wijs - Komm! (Verwante woorden: **Komm**)

De Duitse gebiedende wijs 'Komm!' wordt in het Nederlands 'Kom!'. Dit is een directe opdracht of uitnodiging.

- Komm! → Kom!
- Komm mit! → Kom mee!
- Geh! → Ga!

Duits

19. Es kostet dich nichts, **fuhr** er **fort**. Das Schiff **meines Vaters** hat Platz. London ist aufregend. Du wirst es lieben! Ich **hätte** nein sagen **sollen**. Ich **hätte** nach Hause gehen **sollen**. Aber ich **dachte nicht** nach. Ich **betete nicht**.

Nederlands

19. Het kost je niets, ging hij verder. Het schip van mijn vader heeft plaats. Londen is opwindend. Je zult het geweldig vinden! Ik had nee moeten zeggen. Ik had naar huis moeten gaan. Maar ik dacht niet na. Ik bad niet.

Duits	Nederlands
kostet	kost
dich	je
das schiff	het schip
meines vaters	van mijn vader
hat	heeft

Duits	Nederlands
platz	plaats
london	londen
aufregend	opwindend
lieben	geweldig vinden
hätte	had

Duits	Nederlands
nein	nee
sagen	zeggen
sollen	moeten
betete	bad

TaalTips

Konjunktiv II - Hätte (Verwante woorden: **hätte, sollen**)

Het Duitse 'hätte' is de Konjunktiv II vorm van 'haben'. Het drukt uit wat zou kunnen of moeten gebeuren, net als het Nederlandse 'had moeten' of 'zou hebben'.

- ich hätte sagen sollen → ik had moeten zeggen
- du hättest gehen sollen → jij had moeten gaan
- wir hätten fragen sollen → wij hadden moeten vragen

Ontkenning met Nicht (Verwante woorden: **nicht, dachte, betete**)

In het Duits wordt 'nicht' gebruikt voor ontkenning. Het staat vaak aan het einde van de zin of voor het deel dat ontkend wordt.

- ich denke nicht → ik denk niet
- sie kommt nicht → zij komt niet
- wir gehen nicht → wij gaan niet

Bezittelijk Voornaamwoord - Meines (Verwante woorden: **meines Vaters**)

Het Duitse 'meines' is de genitief vorm van 'mein' (mijn). In het Nederlands gebruiken we 'van mijn' om bezit aan te duiden.

- das Haus meines Vaters → het huis van mijn vader
- das Auto meiner Mutter → de auto van mijn moeder
- die Bücher meiner Schwester → de boeken van mijn zus

Werkwoord Fortfahren (Verwante woorden: **fuhr, fort**)

Het werkwoord 'fortfahren' betekent 'doorgaan' of 'verdergaan'. In de verleden tijd wordt het 'fuhr fort' met het voorzetsel gescheiden van het werkwoord.

- er fuhr fort → hij ging verder
- sie fährt fort → zij gaat verder
- wir fahren fort → wij gaan verder

Duits

20. **Am** 1. **September** **1651** **betrat** ich dieses Schiff. Ich **schrieb** meinen Eltern nicht. Ich **bat** nicht **um** den Segen meines Vaters. Es **war** der Anfang all meiner Probleme. Das Schiff **verließ** Hull und **fuhr** **aufs** **offene Meer**.

Nederlands

20. Op 1 september 1651 betrad ik dit schip. Ik schreef mijn ouders niet. Ik vroeg niet om de zegen van mijn vader. Het was het begin van al mijn problemen. Het schip verliet Hull en voer de open zee op.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
am	op	schrieb	schreef	meiner probleme	mijn problemen
1	1	meinen eltern	mijn ouders	verließ	verliet
september	september	bat	vroeg	hull	hull
1651	1651	den segen	de zegen	aufs	de
betrat	betrad	der anfang	het begin	offene meer	open zee op
dieses schiff	dit schip	all	al		

Taaltips

Datumweergave (Verwante woorden: **Am, 1., September, 1651**)

In het Duits wordt 'am' (aan de) gebruikt voor data. De datum komt voor de maand. In het Nederlands gebruiken we 'op' voor data.

- am 1. Januar → op 1 januari
- am 15. Mai → op 15 mei
- am 25. Dezember → op 25 december

Präteritum - Verleden Tijd (Verwante woorden: **betrat, schrieb, bat, war, verließ, fuhr**)

Duitse verhalen gebruiken vaak het Präteritum (verleden tijd). Werkwoorden zoals 'betrat', 'schrieb', 'bat' zijn allemaal in de verleden tijd.

- ich ging → ik ging
- sie kam → zij kwam
- wir sahen → wij zagen

Bitten um - Vragen om (Verwante woorden: **bat, um**)

Het werkwoord 'bitten' (vragen/verzoeken) wordt vaak gevolgd door 'um'. In het Nederlands zeggen we 'vragen om' of 'verzoeken om'.

- ich bitte um Hilfe → ik vraag om hulp
- sie bat um Zeit → zij vroeg om tijd
- wir bitten um Verständnis → wij vragen om begrip

Samentrekkingen - Aufs (Verwante woorden: **aufs, offene Meer**)

Het Duitse 'aufs' is een samentrekking van 'auf das'. In het Nederlands vertalen we dit vaak als 'op de' of hier specifiek 'de open zee op'.

- aufs Dach → op het dak
- aufs Land → naar het platteland
- aufs Meer → de zee op

Duits

21. Sofort **begann** der Wind **zu blasen**. Die Wellen wurden **größer** und **größer**. Ich war noch nie auf einem Schiff gewesen. **Mir wurde** schrecklich **schlecht**. Mein Magen **drehte sich**. Mein Kopf **drehte sich**. Aber **schlimmer** als die Übelkeit war die Angst.

Nederlands

21. Meteen begon de wind te blazen. De golven werden groter en groter. Ik was nog nooit op een schip geweest. Ik werd vreselijk misselijk. Mijn maag draaide zich om. Mijn hoofd draaide. Maar erger dan de misselijkheid was de angst.

Duits	Nederlands
sofort	meteen
der wind	de wind
blasen	blazen
die wellen	de golven
wurden	werden
größer	groter

Duits	Nederlands
noch nie	nog nooit
einem schiff	een schip
gewesen	geweest
mir	ik
schrecklich	vreselijk
schlecht	misselijk

Duits	Nederlands
mein magen	mijn maag
drehte sich	draaide
mein kopf	mijn hoofd
schlimmer	erger
die übelkeit	de misselijkheid
die angst	de angst

Taaltips

Infinitief met zu (Verwante woorden: **begann, zu, blasen**)

In het Duits wordt 'zu' + infinitief gebruikt om 'te' + werkwoord uit te drukken. 'Begann zu blasen' betekent 'begon te blazen'.

- beginnt zu regnen → begint te regenen
- fängt an zu lachen → begint te lachen
- versucht zu schlafen → probeert te slapen

Mir wurde schlecht (Verwante woorden: **Mir, wurde, schlecht**)

In het Duits zeg je 'mir wurde schlecht' (letterlijk: mij werd slecht). In het Nederlands zeggen we 'ik werd misselijk'.

- mir wird schlecht → ik word misselijk
- dir wurde übel → jij werd onwel
- ihm wird schwindelig → hij wordt duizelig

Vergelijkende Trap (Verwante woorden: **größer, schlimmer**)

Het Duitse 'größer' (groter) en 'schlimmer' (erger) zijn vergelijkende trappen. Ze werken hetzelfde als in het Nederlands met de uitgang -er.

- klein - kleiner → klein - kleiner
- gut - besser → goed - beter
- viel - mehr → veel - meer

Reflexieve Werkwoorden (Verwante woorden: **drehte sich**)

Het werkwoord 'sich drehen' is reflexief. In het Nederlands wordt dit 'zich omdraaien'. Let op de verschillende voornaamwoorden: mich, dich, sich.

- ich drehe mich → ik draai me om
- du drehst dich → jij draait je om
- er dreht sich → hij draait zich om

Duits

22. **Der Sturm** **wurde** stärker. **Das Schiff** **kletterte** riesige Wellen hinauf. Dann **stürzte** es in tiefe Täler aus Wasser hinab. Jedes Mal, wenn wir hinuntergingen, dachte ich, **wir würden** nie wieder hochkommen. Ich war sicher, **wir würden** alle sterben. **Die Wellen** **würden** mein Grab sein.

Nederlands

22. De storm werd sterker. Het schip klom reusachtige golven op. Toen stortte het in diepe dalen van water neer. Elke keer wanneer wij naar beneden gingen, dacht ik, wij zouden nooit weer omhoog komen. Ik was zeker, wij zouden allemaal sterven. De golven zouden mijn graf zijn.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
der sturm	de storm	täler	dalen	hochkommen	omhoog komen
stärker	sterker	aus wasser	van water	ich war	ik was
kletterte	klom	hinab	neer	sicher	zeker
riesige	reusachtige	jedes mal	elke keer	alle	allemaal
wellen	golven	wenn	wanneer	würden	zouden
hinauf	op	wir	wij	mein grab	mijn graf
stürzte	stortte	hinuntergingen	naar beneden gingen		
tiefe	diepe	wir würden	wij zouden		

Taaltips

Verleden tijd - wurde, kletterte (Verwante woorden: **wurde, kletterte, stürzte**)

In het Duits gebruik je de verleden tijd (Präteritum) voor verhalen. 'Wurde' (werd) komt van 'werden', 'kletterte' (klom) van 'klettern'.

- er wurde → hij werd
- sie kletterte → zij klom
- es stürzte → het stortte

Lidwoorden - Der, Das, Die (Verwante woorden: **Der Sturm, Das Schiff, Die Wellen**)

Duits heeft drie geslachten: mannelijk (der Sturm), onzijdig (das Schiff) en vrouwelijk (die Wellen). Nederlands heeft er maar twee.

- der Sturm → de storm
- das Schiff → het schip
- die Wellen → de golven

Aanvoegende wijs - würden (Verwante woorden: **wir würden, würden**)

Het Duitse 'würden' drukt uit wat zou kunnen gebeuren, net als het Nederlandse 'zouden'. Het geeft onzekerheid of mogelijkheid aan.

- ich würde → ik zou
- wir würden → wij zouden
- sie würden → zij zouden

Richtingswoorden - hinauf, hinab (Verwante woorden: **hinauf., hinab., hinuntergingen,**)

Duitse richtingswoorden zoals 'hinauf' (omhoog) en 'hinab' (omlaag) geven de bewegingsrichting aan. In het Nederlands gebruiken we vaak 'op' en 'neer'.

- hinaufklettern → opklimmen
- hinabstürzen → neerstorten
- hinuntergehen → naar beneden gaan

Duits

23. Oh Gott! betete ich. Rette mich! Wenn du mich leben lässt, gehe ich nach Hause. **Ich werde auf meinen Vater hören.** **Ich werde** nie wieder zur See fahren. Ich verspreche es! Ich sehe jetzt, dass er recht hatte. Das Leben in der Mitte ist das beste!

Nederlands

23. O God! bad ik. Red mij! Als u mij laat leven, ga ik naar huis. Ik zal naar mijn vader luisteren. Ik zal nooit meer naar zee gaan. Ik beloof het! Ik zie nu dat hij gelijk had. Het leven in het midden is het beste!

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
oh gott	o god	gehe	ga	ich verspreche	ik beloof
rette mich	red mij	hören	luisteren	ich sehe	ik zie
du	u	wieder	meer	recht	gelijk
leben lässt	laat leven	fahren	gaan		

Taaltips

Gebiedende Wijs - Rette (Verwante woorden: **Rette, mich!**)

Het Duitse 'Rette mich!' is een gebiedende wijs (imperatief). In het Nederlands wordt dit 'Red mij!' De vorm is korter dan de infinitief 'retten/redden'.

- Rette mich! → Red mij!
- Hilf mir! → Help mij!
- Komm her! → Kom hier!

Toekomende Tijd - Ich werde (Verwante woorden: **Ich werde, hören**)

Het Duitse 'ich werde' + infinitief drukt de toekomst uit. In het Nederlands gebruiken we 'ik zal' + infinitief voor dezelfde betekenis.

- ich werde hören → ik zal luisteren
- du wirst gehen → jij zult gaan
- wir werden kommen → wij zullen komen

Voorzetsels - Auf + accusatief (Verwante woorden: **auf, meinen Vater**)

Het Duitse 'auf meinen Vater hören' betekent letterlijk 'naar mijn vader luisteren'. Het voorzetsel 'auf' wordt hier met de accusatief gebruikt.

- auf den Vater hören → naar de vader luisteren
- auf die Mutter hören → naar de moeder luisteren
- auf mich hören → naar mij luisteren

Verleden Tijd - Hatte (Verwante woorden: **hatte.**)

Het Duitse 'hatte' is de verleden tijd van 'haben'. Net als in het Nederlands verandert de stam: haben/hatte (hebben/had).

- ich hatte → ik had
- er hatte Recht → hij had gelijk
- wir hatten Zeit → wij hadden tijd

Duits

24. Ich dachte an die Tränen **meines Vaters.** **Ich erinnerte mich** an die Warnungen meiner Mutter. Mein Gewissen tat mir weh. **Ich war** ein schlechter Sohn **gewesen.** **Ich war** ohne Erlaubnis **gegangen.** Ich hatte ihre Herzen gebrochen. Und jetzt bestrafte mich Gott.

Nederlands

24. Ik dacht aan de tranen van mijn vader. Ik herinnerde me de waarschuwingen van mijn moeder. Mijn geweten deed mij pijn. Ik was een slechte zoon geweest. Ik was zonder toestemming gegaan. Ik had hun harten gebroken. En nu strafte God mij.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
ich dachte	ik dacht	tat	deed	ich hatte	ik had
die tränen	de tranen	weh	pijn	ihre Herzen	hun harten
ich erinnerte mich	ik herinnerde me	ein schlechter Sohn	een slechte zoon	gebrochen	gebroken
die warnungen	de waarschuwingen	ohne	zonder	bestrafte	strafte
meiner Mutter	van mijn moeder	erlaubnis	toestemming	Gott	god
mein gewissen	mijn geweten	gegangen	gegaan		

Taaltips

Genitief - Meines Vaters (Verwante woorden: **meines Vaters**)

Het Duitse 'meines Vaters' is een genitief (bezit). In het Nederlands gebruiken we 'van mijn vader' in plaats van deze naamval.

- die Tränen meines Vaters → de tranen van mijn vader
- das Haus meiner Mutter → het huis van mijn moeder
- der Freund meines Bruders → de vriend van mijn broer

Wederkerend Werkwoord - Sich erinnern (Verwante woorden: **Ich erinnerte mich**)

Het Duitse 'sich erinnern' is een wederkerend werkwoord. In het Nederlands wordt dit 'zich herinneren' of simpelweg 'herinneren'.

- ich erinnere mich → ik herinner me
- du erinnerst dich → jij herinnert je
- er erinnert sich → hij herinnert zich

Verleden Tijd - War (Verwante woorden: **Ich war**)

Het Duitse 'war' is de verleden tijd van 'sein' (zijn). Net als in het Nederlands is dit een onregelmatig werkwoord: sein/war (zijn/was).

- ich war → ik was
- du warst → jij was
- wir waren → wij waren

Voltooid Deelwoord - Gewesen/Gegangen (Verwante woorden: **gewesen, gegangen**)

Duitse voltooid deelwoorden zoals 'gewesen' en 'gegangen' werken net als in het Nederlands: 'geweest' en 'gegaan'. Ze eindigen vaak op -en in het Duits.

- ich war gewesen → ik was geweest
- er war gegangen → hij was gegaan
- sie hatte gesehen → zij had gezien

Duits

25. Die ganze Nacht **ging** der Sturm **weiter**. Ich machte Gott Versprechen nach Versprechen. **Ich würde** gut sein. **Ich würde** immer **meinen Eltern** gehorchen. Bitte, bitte, lass mich leben! Jede Welle schien bereit, uns **zu töten**.

Nederlands

25. De hele nacht ging de storm door. Ik deed belofte na belofte aan God. Ik zou goed zijn. Ik zou altijd mijn ouders gehoorzamen. Alstublieft, alstublieft, laat mij leven! Elke golf leek klaar om ons te doden.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
die ganze nacht	de hele nacht	immer	altijd	schien	leek
weiter	door	gehörchen	gehoorzamen	bereit	klaar
ich machte	ik deed	bitte	alstublieft	uns	ons
versprechen	belofte	lass	laat	zu töten	te doden
ich würde	ik zou	jede welle	elke golf		

Taaltips

Scheidbaar Werkwoord - Weitergehen (Verwante woorden: **ging, weiter**)

Het werkwoord 'weitergehen' (doorgaan) wordt in de verleden tijd gescheiden: 'ging... weiter'. In het Nederlands wordt dit 'ging door'.

- der Sturm ging weiter → de storm ging door
- es geht weiter → het gaat door
- wir gehen weiter → wij gaan door

Konjunktiv II - Würde (Verwante woorden: **Ich würde**)

Het Duitse 'würde' drukt een voorwaarde of wens uit (zou). Het wordt gebruikt voor beloftes en hypothetische situaties.

- ich würde sein → ik zou zijn
- ich würde gehen → ik zou gaan
- wir würden helfen → wij zouden helpen

Datief Meervoud - Meinen Eltern (Verwante woorden: **meinen Eltern**)

Het Duitse 'meinen Eltern' staat in de datief (meewerkend voorwerp). In het Nederlands wordt dit gewoon 'mijn ouders' zonder naamval.

- ich gehorche meinen Eltern → ik gehoorzaam mijn ouders
- mit meinen Freunden → met mijn vrienden
- bei meinen Großeltern → bij mijn grootouders

Infinitief met zu (Verwante woorden: **zu töten**)

Het Duitse 'zu töten' komt overeen met het Nederlandse 'te doden'. De constructie 'bereit zu' betekent 'klaar om te'.

- bereit zu töten → klaar om te doden
- Zeit zu gehen → tijd om te gaan
- wichtig zu wissen → belangrijk om te weten

Duits

26. Aber am nächsten Morgen **änderte sich** etwas. Der Wind **wurde ruhiger**. Die Wellen wurden **kleiner**. Die Sonne **kam heraus**. Und plötzlich sah das Meer nicht mehr so schrecklich aus. Es **war** sogar ziemlich schön. Meine Übelkeit **war** weg. Meine Angst verschwand auch.

Nederlands

26. Maar de volgende ochtend veranderde er iets. De wind werd rustiger. De golven werden kleiner. De zon kwam tevoorschijn. En plotseling zag de zee er niet meer zo verschrikkelijk uit. Het was zelfs heerlijk mooi. Mijn misselijkheid was weg. Mijn angst verdween ook.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
am nächsten morgen	de volgende ochtend	heraus	tevoorschijn	schön	mooi
änderte sich	veranderde	plötzlich	plotseling	meine übelkeit	mijn misselijkheid
ruhiger	rustiger	sah	zag	weg	weg
kleiner	kleiner	schrecklich	verschrikkelijk	meine angst	mijn angst
die sonne	de zon	ziemlich	behoorlijk	verschwand	verdween

Taaltips

Präteritum - Verleden tijd (Verwante woorden: **wurde, kam, war**)

Het Duitse Präteritum wordt gebruikt voor verhalen in het verleden. 'Wurde' (werd), 'kam' (kwam) en 'war' (was) zijn belangrijke onregelmatige vormen.

- wurde ruhiger → werd rustiger
- kam heraus → kwam tevoorschijn
- war weg → was weg

Scheidbare werkwoorden - herauskommen (Verwante woorden: **kam, heraus**)

Het Duitse 'kam heraus' komt van 'herauskommen' (tevoorschijn komen). In de verleden tijd staat het voorvoegsel achteraan.

- sie kommt heraus → zij komt tevoorschijn
- sie kam heraus → zij kwam tevoorschijn
- herauskommen → tevoorschijn komen

Comparatieven - ruhiger, kleiner (Verwante woorden: **ruhiger, kleiner**)

Duitse comparatieven krijgen net als in het Nederlands '-er'. 'Ruhig' wordt 'ruhiger' (rustiger), 'klein' wordt 'kleiner' (kleiner).

- ruhig → ruhiger
- klein → kleiner
- schön → schöner

Reflexieve werkwoorden - sich ändern (Verwante woorden: **änderte sich**)

Het werkwoord 'sich ändern' (veranderen) is reflexief in het Duits. In het Nederlands gebruiken we gewoon 'veranderen' zonder reflexief voornaamwoord.

- es ändert sich → het verandert
- es änderte sich → het veranderde
- ich ändere mich → ik verander

Duits

27. Mein Freund fand mich an Deck. Er lachte und klopfte **mir auf die Schulter**. Du hattest gestern Nacht Angst, nicht wahr? Dachtst du, dieser kleine Wind **würde** uns töten? Ich konnte seine Worte nicht glauben. Kleiner Wind? sagte ich. Es war ein schrecklicher Sturm!

Nederlands

27. Mijn vriend vond mij aan dek. Hij lachte en klopte mij op de schouder. "Jij had gisterennacht angst, nietwaar? Dacht jij dat deze kleine wind ons zou doden?" Ik kon zijn woorden niet geloven. "Kleine wind?" zei ik. "Het was een verschrikkelijke storm!"

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
fand	vond	nacht	nacht	seine worte	zijn woorden
deck	dek	angst	angst	glauben	geloven
er lachte	hij lachte	nicht wahr	nietwaar	kleiner wind	kleine wind
klopfte	klopte	dachtest du	dacht jij	es war	het was
die schulter	de schouder	dieser kleine wind	deze kleine wind	ein schrecklicher sturm	een verschrikkelijke storm
du hattest	jij had	töten	doden		
gestern	gisteren	ich konnte	ik kon		

Taaltips

Datief voorzetsel - mir auf die Schulter (Verwante woorden: **mir, auf, die Schulter**)

Het Duitse 'klopfte mir auf die Schulter' gebruikt 'mir' (datief). In het Nederlands wordt dit 'klopte mij op de schouder'.

- er klopft mir → hij klopt mij
- auf die Schulter → op de schouder
- er gibt mir → hij geeft mij

Modale werkwoorden - konnte (Verwante woorden: **konnte**)

'Konnte' is de verleden tijd van 'können' (kunnen). Modale werkwoorden hebben speciale verleden tijdsvormen zonder umlaut.

- ich kann → ik kan
- ich konnte → ik kon
- können → konnten

Konjunktiv II - würde (Verwante woorden: würde)

'Würde' drukt een mogelijkheid uit (zou). Het is de aanvoegende wijs die we in het Nederlands ook met 'zou' vertalen.

- er würde kommen → hij zou komen
- würde töten → zou doden
- ich würde sagen → ik zou zeggen

Vraagzinnen - nicht wahr? (Verwante woorden: nicht wahr?)

Het Duitse 'nicht wahr?' betekent 'nietwaar?' en wordt gebruikt om bevestiging te vragen, net als het Nederlandse 'toch?' of 'hè?'.

- Du kommst, nicht wahr? → Jij komt, nietwaar?
- Es ist schön, nicht wahr? → Het is mooi, nietwaar?
- Sie verstehen, nicht wahr? → U begrijpt het, nietwaar?

Duits

28. Er lachte noch mehr. Das war nichts! **Warte**, bis du **einen echten Sturm** siehst. Du bist nur **ein neuer Seemann**. **Du wirst** **lernen**. **Komm**, **lass** uns Punsch **trinken**. **Lass** uns deine erste Zeit auf See feiern! Wir gingen unter Deck, **um** **zu** **trinken**.

Nederlands

28. Hij lachte nog meer. "Dat was niets! Wacht, tot jij een echte storm ziet. Jij bent alleen een nieuwe zeeman. Jij zult leren. Kom, laat ons punch drinken. Laat ons jouw eerste tijd op zee vieren!" Wij gingen benedendeks, om te drinken.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
noch	nog	ein neuer seemann	een nieuwe zeeman	deine erste zeit	jouw eerste tijd
warte	wacht	du wirst	jij zult	feiern	vieren
bis	tot	lernen	leren	wir gingen	wij gingen
einen echten sturm	een echte storm	punsch	punch	unter	beneden
siehst	ziet	trinken	drinken	deck	deks

Taaltips

Imperativ - Warte, Komm, Lass (Verwante woorden: Warte, Komm, lass, Lass)

De gebiedende wijs wordt gebruikt voor bevelen of uitnodigingen. 'Warte!' (wacht!), 'Komm!' (kom!) en 'Lass!' (laat!) zijn voorbeelden.

- Warte hier! → Wacht hier!
- Komm mit! → Kom mee!
- Lass uns gehen! → Laten we gaan!

Futur I - Du wirst lernen (Verwante woorden: Du wirst, lernen)

Het Duitse Futur I wordt gevormd met 'werden' + infinitief. 'Du wirst lernen' betekent 'jij zult leren'.

- ich werde kommen → ik zal komen
- du wirst sehen → jij zult zien
- er wird verstehen → hij zal begrijpen

Um...zu constructie (Verwante woorden: **um, zu, trinken**)

De Duitse 'um...zu' constructie betekent 'om te'. Het werkwoord staat als infinitief aan het einde na 'zu'.

- um zu essen → om te eten
- um zu schlafen → om te slapen
- um zu lernen → om te leren

Bijvoeglijke verbuiging - neuer, echten (Verwante woorden: **ein neuer Seemann, einen echten Sturm**)

Duitse bijvoeglijke naamwoorden krijgen uitgangen. 'Ein neuer Seemann' (een nieuwe zeeman) en 'einen echten Sturm' (een echte storm) tonen deze verbuiging.

- der neue Mann → de nieuwe man
- ein guter Tag → een goede dag
- die alten Bücher → de oude boeken

Duits

29. Wir **tranken**. Wir lachten. Und in **einer Nacht** **vergaß** ich alle **meine Versprechen** an Gott. Ich **vergaß** **meine Angst**. Ich **vergaß** **die Weisheit** **meines Vaters**. **Das Meer** **war** ruhig. Mein Gewissen auch. Ich **schob** alle ernststen Gedanken weg. **Wenn** sie **zurückkommen** **wollten**, trank ich mehr Punsch.

Nederlands

29. Wij dronken. Wij lachten. En in een nacht vergat ik al mijn beloften aan God. Ik vergat mijn angst. Ik vergat de wijsheid van mijn vader. De zee was rustig. Mijn geweten ook. Ik schoof alle ernstige gedachten weg. Als zij terug wilden komen, dronk ik meer punch.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
tranken	dronken	die weisheit	de wijsheid	gedanken	gedachten
lachten	lachten	ruhig	rustig	zurückkommen	terugkomen
einer nacht	een nacht	schob	schoof	trank	dronk
vergaß	vergat	alle	alle		
meine versprechen	mijn beloften	ernsten	ernstige		

Taaltips

Verleden tijd - Präteritum (Verwante woorden: **tranken, vergaß, war, schob**)

In dit stuk gebruiken we de Duitse verleden tijd (Präteritum). Werkwoorden zoals 'tranken' (dronken) en 'vergaß' (vergat) laten zien wat er in het verleden gebeurde. Dit is vergelijkbaar met de Nederlandse onvoltooid verleden tijd.

- wir tranken → wij dronken
- ich vergaß → ik vergat
- es war → het was

Bezittelijke voornaamwoorden - Meine/Meines (Verwante woorden: **meine Versprechen, meine Angst, meines Vaters**)

Het Duitse 'meine' betekent 'mijn' en verandert niet in het Nederlands. 'Meines Vaters' (tweede naamval) wordt in het Nederlands 'van mijn vader' omdat het Nederlands geen naamvallen heeft.

- meine Angst → mijn angst
- meines Vaters → van mijn vader
- mein Haus → mijn huis

Woordvolgorde in bijzinnen - Wenn (Verwante woorden: Wenn, zurückkommen, wollten)

Het Duitse 'Wenn' (als/wanneer) leidt een bijzin in. In Duitse bijzinnen staat het werkwoord aan het einde. In het Nederlands blijft de normale woordvolgorde meestal behouden.

- Wenn sie kommen → Als zij komen
- Wenn ich esse → Als ik eet
- Wenn es regnet → Als het regent

Lidwoord en zelfstandig naamwoord (Verwante woorden: einer Nacht, die Weisheit, Das Meer)

In het Duits heeft elk zelfstandig naamwoord een lidwoord dat het geslacht aangeeft: 'das Meer' (onzijdig) wordt 'de zee' in het Nederlands. Duitse lidwoorden zijn altijd aan het zelfstandig naamwoord gekoppeld om het geslacht te leren.

- das Meer → de zee
- die Nacht → de nacht
- der Tag → de dag

Duits

30. In fünf oder sechs Tagen **fühlte ich mich** wie ein echter Seemann. Ich war stolz auf mich. Ich hatte meinen ersten Sturm überlebt. Ich war kein Feigling. **Ich würde** Abenteuer haben. **Ich würde** die Welt sehen. Was wusste mein Vater **vom Leben?**

Nederlands

30. In vijf of zes dagen voelde ik me als een echte zeeman. Ik was trots op mezelf. Ik had mijn eerste storm overleefd. Ik was geen lafaard. Ik zou avonturen hebben. Ik zou de wereld zien. Wat wist mijn vader van het leven?

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
fünf oder sechs tagen	vijf of zes dagen	stolz	trots	die welt	de wereld
fühlte	voelde	auf mich	op mezelf	sehen	zien
ich mich	ik me	meinen ersten sturm	mijn eerste storm	vom leben	van het leven
wie	als	überlebt	overleefd		
ein echter seemann	een echte zeeman	kein feigling	geen lafaard		

Taaltips

Präteritum - Verleden tijd (Verwante woorden: fühlte)

Het Duitse 'fühlte' is de verleden tijd van 'fühlen' (voelen). Net als in het Nederlands krijgt het werkwoord een andere vorm in het verleden.

- ich fühlte → ik voelde
- du fühltest → jij voelde
- er fühlte → hij voelde

Reflexieve werkwoorden - Sich fühlen (Verwante woorden: ich mich)

Het Duitse 'ich fühlte mich' betekent letterlijk 'ik voelde me'. Het wederkerend voornaamwoord 'mich' komt overeen met het Nederlandse 'me'.

- ich fühle mich gut → ik voel me goed
- du fühlst dich → jij voelt je
- er fühlt sich → hij voelt zich

Konjunktiv II - Zou-vorm (Verwante woorden: **Ich würde**)

Het Duitse 'würde' drukt een mogelijkheid of wens uit, net als het Nederlandse 'zou'. Deze vorm heet Konjunktiv II in het Duits.

- ich würde haben → ik zou hebben
- ich würde sehen → ik zou zien
- er würde gehen → hij zou gaan

Samentrekking - Vom (Verwante woorden: **vom Leben**)

'Vom' is een samentrekking van 'von dem' (van het). Dit komt vaak voor in het Duits om de taal vloeiender te maken.

- vom Haus → van het huis
- vom Mann → van de man
- vom Kind → van het kind

Duits

31. Aber ich war ein Narr. Gott hatte **mir** eine Warnung **gegeben**. Der Sturm war eine Chance umzukehren. **Ich hätte** zuhören **sollen**. Der nächste Sturm würde viel, viel **schlimmer** sein. Er würde mich fast töten.

Nederlands

31. Maar ik was een dwaas. God had mij een waarschuwing gegeven. De storm was een kans om te keren. Ik had moeten luisteren. De volgende storm zou veel, veel erger zijn. Hij zou mij bijna doden.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
ein narr	een dwaas	eine chance	een kans	zuhören	luisteren
eine warnung	een waarschuwing	umzukehren	om te keren	der nächste sturm	de volgende storm
gegeben	gegeven	ich hätte	ik had		

Taaltips

Datief - Meewerkend voorwerp (Verwante woorden: **mir**)

Het woord 'mir' is de datief (meewerkend voorwerp) van 'ich'. In het Nederlands wordt dit 'mij' of 'aan mij'.

- er gibt mir → hij geeft mij
- sie hilft mir → zij helpt mij
- Gott gab mir → God gaf mij

Voltooid deelwoord - Gegeven (Verwante woorden: **gegeben**)

'Gegeven' is het voltooid deelwoord van 'geben' (geven). Het wordt gebruikt met 'hatte' om de voltooid verleden tijd te vormen.

- ich habe gegeben → ik heb gegeven
- er hatte gegeben → hij had gegeven
- wir haben gegeben → wij hebben gegeven

Konjunktiv II verleden - Hätte sollen (Verwante woorden: **Ich hätte, sollen**)

'Ich hätte... sollen' betekent 'ik had moeten'. Dit drukt spijt uit over iets wat niet gebeurd is.

- ich hätte gehen sollen → ik had moeten gaan
- du hättest fragen sollen → jij had moeten vragen
- er hätte kommen sollen → hij had moeten komen

Vergrotende trap - Schlimmer (Verwante woorden: **schlimmer**)

'Schlimmer' is de vergrotende trap van 'schlimm' (erg). Het Duitse '-er' komt overeen met het Nederlandse '-er' voor vergelijkingen.

- schlimm → erg
- schlimmer → erger
- am schlimmsten → het ergst

Duits

32. Sechs Tage nach **dem Verlassen** von Hull erreichten wir Yarmouth Roads. Das **war** ein Ort, **wo** Schiffe auf guten Wind warteten. Der Wind **war** gegen uns **gewesen**. Unsere Reise **war** langsam. Viele Schiffe aus Newcastle waren auch dort. Wir **warfen** unseren Anker und warteten. Wir blieben dort sieben oder acht Tage.

Nederlands

32. Zes dagen na het verlaten van Hull bereikten wij Yarmouth Roads. Dat was een plaats waar schepen op goede wind wachtten. De wind was tegen ons geweest. Onze reis was langzaam. Veel schepen uit Newcastle waren ook daar. Wij wierpen ons anker en wachtten. Wij bleven daar zeven of acht dagen.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
sechs tage	zes dagen	guten wind	goede wind	waren	waren
dem verlassen	het verlaten	warteten	wachtten	warfen	wierpen
von hull	van hull	gegen uns	tegen ons	unseren anker	ons anker
erreichten	bereikten	unsere reise	onze reis	blieben	bleven
yarmouth roads	yarmouth roads	langsam	langzaam	sieben oder acht tage	zeven of acht dagen
ein ort	een plaats	viele schiffe	veel schepen		
wo	waar	aus newcastle	uit newcastle		

Taaltips

Zelfstandig gebruikte infinitief - Das Verlassen (Verwante woorden: **dem Verlassen**)

In het Duits kan een infinitief als zelfstandig naamwoord gebruikt worden met 'das'. 'Das Verlassen' betekent letterlijk 'het verlaten'.

- das Essen → het eten
- das Lesen → het lezen
- das Schwimmen → het zwemmen

Betrekkelijk voornaamwoord - Wo (Verwante woorden: **wo**)

'Wo' betekent 'waar' en wordt gebruikt om een plaats nader te beschrijven. Het verbindt twee zinsdelen met elkaar.

- der Ort, wo → de plaats waar
- das Haus, wo → het huis waar
- die Stadt, wo → de stad waar

Voltooid verleden tijd - War gewesen (Verwante woorden: **war, gewesen**)

'War gewesen' is de voltooid verleden tijd van 'sein'. Het beschrijft een toestand die vóór een ander moment in het verleden plaatsvond.

- ich war gewesen → ik was geweest
- er war gekommen → hij was gekomen
- wir waren gegangen → wij waren gegaan

Onregelmatige werkwoorden - Warfen (Verwante woorden: **warfen**)

'Warfen' is de verleden tijd van het onregelmatige werkwoord 'werfen' (werpen). De stam verandert in de verleden tijd.

- ich warf → ik wierp
- wir warfen → wij wierpen
- sie warfen → zij wierpen

Duits

33. Der Wind **war** immer noch schlecht. Er blies aus **Südwesten**. Wir **konnten** nicht den Fluss hinaufsegeln. Nach vier Tagen **wurde** der Wind stärker. Viel stärker. Aber unsere Seeleute **machten sich keine Sorgen**. Sie sagten, Yarmouth Roads sei sicher.

Nederlands

33. De wind was nog steeds slecht. Hij blies uit het zuidwesten. Wij konden niet de rivier opvaren. Na vier dagen werd de wind sterker. Veel sterker. Maar onze zeelieden maakten zich geen zorgen. Zij zeiden dat Yarmouth Roads veilig was.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
immer noch	nog steeds	den fluss	de rivier	keine sorgen	geen zorgen
schlecht	slecht	hinaufsegeln	opvaren	sei	was
blies	blies	vier tagen	vier dagen	sicher	veilig
südwesten	het zuidwesten	unsere seeleute	onze zeelieden		
konnten	konden	machten	maakten		

Taaltips

Verleden Tijd - War/Waren (Verwante woorden: **war, wurde**)

Het Duitse 'war' (was) en 'waren' (waren) zijn onvoltooid verleden tijd van 'sein'. Net als in het Nederlands: ik was, wij waren.

- er war → hij was
- sie waren → zij waren
- es war kalt → het was koud

Windrichtingen - Südwesten (Verwante woorden: **Südwesten**)

Duitse windrichtingen zijn samenstellingen zoals 'Südwesten' (zuidwesten). In het Nederlands gebruiken we vaak een lidwoord: 'het zuidwesten'.

- aus Norden → uit het noorden
- nach Osten → naar het oosten
- im Westen → in het westen

Modale Werkwoorden Verleden - Konnten (Verwante woorden: **konnten**)

'Konnten' is de verleden tijd van 'können' (kunnen). Duitse modale werkwoorden hebben speciale verleden tijdsvormen die je moet leren.

- ich konnte → ik kon
- wir konnten → wij konden
- du musstest → jij moest

Reflexieve Uitdrukkingen - Sich Sorgen machen (Verwante woorden: **machten, sich, keine Sorgen**)

Het Duitse 'sich Sorgen machen' betekent 'zich zorgen maken'. Het reflexieve 'sich' verandert per persoon: ich mache mir, du machst dir.

- er macht sich Sorgen → hij maakt zich zorgen
- ich mache mir Sorgen → ik maak me zorgen
- keine Sorgen! → geen zorgen!

Duits

34. **Unser Anker** war stark. **Unser Schiff** war gut. **Also** tranken und lachten die Männer. Sie erzählten Geschichten. Sie spielten Karten. Ich versuchte, wie sie **zu sein**. Ich wollte ein echter Seemann sein. Alles **schien** gut.

Nederlands

34. Ons anker was sterk. Ons schip was goed. Dus dronken en lachten de mannen. Zij vertelden verhalen. Zij speelden kaarten. Ik probeerde zoals zij te zijn. Ik wilde een echte zeeman zijn. Alles leek goed.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
unser anker	ons anker	die männer	de mannen	karten	kaarten
stark	sterk	erzählten	vertelden	versuchte	probeerde
unser schiff	ons schip	geschichten	verhalen	wie	zoals
also	dus	spielten	speelden	zu sein	te zijn

Taaltips

Bezittelijke Voornaamwoorden - Unser (Verwante woorden: **Unser Anker, Unser Schiff**)

'Unser' betekent 'ons/onze' in het Nederlands. Het verandert niet bij onzijdig (unser Schiff) of mannelijk (unser Anker) in de eerste naamval.

- unser Haus → ons huis
- unsere Stadt → onze stad
- unser Kind → ons kind

Verbindingswoord - Also (Verwante woorden: **Also**)

'Also' betekent 'dus' of 'daarom' in het Nederlands. Het verbindt twee zinnen en geeft een gevolg aan. Let op: niet verwarren met Engels 'also' (ook)!

- Also gehen wir → Dus gaan we
- Also machte ich → Dus deed ik
- Also war es gut → Dus was het goed

Infinitief met 'zu' - Zu sein (Verwante woorden: **zu sein**)

Het Duitse 'zu + infinitief' komt overeen met het Nederlandse 'te + infinitief'. Het wordt gebruikt na bepaalde werkwoorden zoals 'versuchen' (proberen).

- ich versuche zu lesen → ik probeer te lezen
- er beginnt zu singen → hij begint te zingen
- zu arbeiten → te werken

Werkwoord 'scheinen' - Lijken (Verwante woorden: **schien**)

'Scheinen' betekent 'lijken' of 'schijnen'. In de verleden tijd wordt het 'schien' (leek). Het drukt een indruk of schijn uit.

- es schien gut → het leek goed
- die Sonne schien → de zon scheen
- er schien müde → hij leek moe

Duits

35. Aber am achten Morgen **änderte sich** alles. Der Wind wurde wild. Der Kapitän **befahl** allen Männern zu arbeiten. **Nehmt** die Topmaste herunter! rief er. **Bindet** alles fest! **Bereitet** euch auf einen Sturm vor! Die Seeleute **sprangen, um zu gehorchen**. Sie wussten, das war ernst.

Nederlands

35. Maar op de achtste morgen veranderde alles. De wind werd wild. De kapitein beval alle mannen te werken. "Haal de topmasten naar beneden!" riep hij. "Bind alles vast! Bereid jullie voor op een storm!" De zeelieden sprongen om te gehoorzamen. Zij wisten dat dit serieus was.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
am achten morgen	op de achtste morgen	nehmt	haal	auf	voor
änderte	veranderde	die topmaste	de topmasten	einen sturm	een storm
wild	wild	herunter	naar beneden	die seeleute	de zeelieden
der kapitän	de kapitein	bindet	bind	sprangen	sprongen
befahl	beval	fest	vast	zu gehorchen	te gehoorzamen
allen männern	alle mannen	bereitet	bereid	ernst	serieus
zu arbeiten	te werken	euch	jullie		

Taaltips

Reflexieve Werkwoorden - Sich ändern (Verwante woorden: **änderte, sich**)

'Sich ändern' betekent 'veranderen'. Het reflexieve 'sich' is hier deel van het werkwoord. In het Nederlands gebruiken we geen reflexief voornaamwoord bij 'veranderen'.

- es ändert sich → het verandert
- nichts änderte sich → niets veranderde
- sich bewegen → bewegen

Gebiedende Wijs - Nehmt, Bindet, Bereitet (Verwante woorden: **Nehmt, Bindet, Bereitet**)

Duitse bevelen voor 'ihr' (jullie) eindigen op -t: nehmt, bindet. In het Nederlands gebruiken we de stam of 'jullie'-vorm.

- nehmt! → neem!/haal!
- kommt her! → kom hier!

• hört zu! → luister!

Sterke Werkwoorden Verleden - Befehl, Sprang (Verwante woorden: **befahl, sprangen**)

Sterke werkwoorden zoals 'befehlen' en 'springen' veranderen hun stam in de verleden tijd: befahl, sprang. Dit is vergelijkbaar met Nederlandse sterke werkwoorden.

- er befahl → hij beval
- sie sprang → zij sprong
- ich sang → ik zong

Um...zu Constructie (Verwante woorden: **um, zu gehorchen**)

'Um...zu' + infinitief drukt een doel uit en betekent 'om te'. Het 'zu' staat direct voor de infinitief aan het einde.

- um zu lernen → om te leren
- um zu helfen → om te helpen
- sprangen, um zu gehorchen → sprongen om te gehoorzamen

Duits

36. Mittags **waren** **die Wellen** wie Berge. **Unser Schiff ging** hoch und runter, hoch und runter. Wasser krachte über **das Deck**. Einmal, zweimal **dachten** wir, **unser Anker hätte** sich gelöst. **Der Kapitän** befahl, einen weiteren Anker zu werfen. Jetzt hielten uns zwei Anker.

Nederlands

36. 's Middags waren de golven als bergen. Ons schip ging hoog en beneden, hoog en beneden. Water sloeg over het dek. Eenmaal, tweemaal dachten wij, ons anker zou zich hebben losgemaakt. De kapitein beval nog een anker te werpen. Nu hielden twee ankers ons vast.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
mittags	s middags	das deck	het dek	einen weiteren anker	nog een anker
berge	bergen	einmal	eenmaal	werfen	werpen
hoch	hoog	zweimal	tweemaal	hielten	hielden
runter	beneden	dachten	dachten	anker	ankers
wasser	water	hätte	zou hebben		
krachte	sloeg	gelöst	losgemaakt		

Taaltips

Verleden Tijd - Präteritum (Verwante woorden: **waren, ging, dachten**)

In dit verhaal wordt de verleden tijd (Präteritum) gebruikt. Deze werkwoorden zoals 'waren', 'ging' en 'dachten' beschrijven wat er gebeurde in het verleden.

- ich war → ik was
- wir gingen → wij gingen
- sie dachten → zij dachten

Lidwoorden - Der/Die/Das (Verwante woorden: **die Wellen, das Deck, Der Kapitän**)

Duits heeft drie lidwoorden (der, die, das) terwijl Nederlands er twee heeft (de, het). 'Die Wellen' wordt 'de golven' en 'das Deck' wordt 'het dek'.

- der Kapitän → de kapitein
- die Wellen → de golven
- das Deck → het dek

Konjunktiv II - Zou/Zouden (Verwante woorden: **hätte**)

Het Duitse 'hätte' drukt een mogelijkheid uit (Konjunktiv II). In het Nederlands gebruiken we 'zou hebben' om dezelfde betekenis uit te drukken.

- ich hätte → ik zou hebben
- er hätte → hij zou hebben
- wir hätten → wij zouden hebben

Bezittelijke Voornaamwoorden (Verwante woorden: **Unser Schiff, unser Anker**)

Het Duitse 'unser' betekent 'ons/onze' in het Nederlands. Het past zich aan het zelfstandig naamwoord aan: 'unser Schiff' (ons schip), 'unser Anker' (ons anker).

- unser Haus → ons huis
- unsere Familie → onze familie
- unser Boot → onze boot

Duits

37. Dann **traf** der echte Sturm. Ich habe keine Worte dafür, wie schrecklich er **war**. Sogar die alten Seeleute **hatten** **Angst**. Ich sah **Angst** in ihren Augen. Der Kapitän ging oft an **meiner Kabine** vorbei. Ich hörte ihn flüstern: Herr, **hab** **Erbarmen** mit uns!

Nederlands

37. Toen kwam de echte storm. Ik heb geen woorden daarvoor, hoe verschrikkelijk hij was. Zelfs de oude zeelieden hadden angst. Ik zag angst in hun ogen. De kapitein ging vaak langs mijn hut. Ik hoorde hem fluisteren: "Heer, heb medelijden met ons!"

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
traf	kwam	hatten	hadden	vorbei	voorbij
der echte sturm	de echte storm	ich sah	ik zag	ich hörte	ik hoorde
ich habe	ik heb	ihren augen	hun ogen	flüstern	fluisteren
keine worte	geen woorden	oft	vaak	herr	heer
dafür	daarvoor	an	langs	hab	heb
die alten seeleute	de oude zeelieden	meiner kabine	mijn hut	erbarmen	medelijden

Taaltips

Präteritum - Verleden Tijd (Verwante woorden: **traf, war, hatten**)

Duitse verhaalvormen gebruiken vaak het Präteritum (traf, war, hatte). In het Nederlands gebruiken we ook de onvoltooid verleden tijd voor verhalen.

- er traf → hij trof/kwam
- es war → het was
- sie hatten → zij hadden

Angst - Zonder Lidwoord (Verwante woorden: **Angst, hatten**)

In het Duits wordt 'Angst' vaak zonder lidwoord gebruikt: 'Angst haben'. In het Nederlands zeggen we ook 'angst hebben' zonder lidwoord.

- Angst haben → angst hebben
- keine Angst → geen angst
- vor Angst → van angst

Bezittelijke Voornaamwoorden - **Meiner** (Verwante woorden: **meiner Kabine**)

Duitse bezittelijke voornaamwoorden verbuigen met naamvallen. 'Meiner Kabine' (datief) wordt in het Nederlands gewoon 'mijn hut'.

- meine Kabine → mijn hut
- meiner Kabine → mijn hut
- in meiner Kabine → in mijn hut

Imperatiefvorm - **Hab** (Verwante woorden: **hab, Erbarmen**)

De Duitse gebiedende wijs 'hab' is een verkorte vorm van 'habe' in directe rede. Het Nederlands gebruikt ook 'heb' als gebiedende wijs.

- hab Erbarmen → heb medelijden
- hab keine Angst → heb geen angst
- hab Geduld → heb geduld

Duits

38. **Wir sind** alle verloren! flüsterte der Kapitän weiter. **Wir sind** alle tote Männer! **Als** der Kapitän diese Worte sagte, **starb** mein Mut. Dieser Mann war dreißig Jahre **zur See** **gefahren**. **Wenn** er Angst hatte, waren wir verloren. Ich blieb in meiner Kabine. Ich war vor Angst erstarrt.

Nederlands

38. "Wij zijn allemaal verloren!" fluisterde de kapitein verder. "Wij zijn allemaal dode mannen!" Toen de kapitein deze woorden zei, stierf mijn moed. Deze man was dertig jaar naar zee gevaren. Als hij angst had, waren wij verloren. Ik bleef in mijn hut. Ik was verstijfd van angst.

Duits	Nederlands
wir sind	wij zijn
verloren	verloren
flüsterte	fluisterde
tote männer	dode mannen

Duits	Nederlands
diese worte	deze woorden
mein mut	mijn moed
dieser mann	deze man
dreißig jahre	dertig jaar

Duits	Nederlands
gefahren	gevaaren
ich blieb	ik bleef
vor	van
erstarrt	verstijfd

Taaltips

Directe Rede - **Aanhalingstekens** (Verwante woorden: **Wir sind, verloren!**)

In het Duits en Nederlands gebruiken we aanhalingstekens voor directe rede. Let op: de werkwoordsvolgorde blijft normaal in uitroepen.

- "Wir sind verloren!" → "Wij zijn verloren!"
- "Hilfe!" → "Help!"
- "Komm her!" → "Kom hier!"

Als/Wenn - **Voegwoorden** (Verwante woorden: **Als, Wenn**)

Het Duitse 'als' betekent 'toen' (verleden), terwijl 'wenn' 'als' betekent (voorwaarde). Hier zien we beide betekenissen.

- Als er sagte → Toen hij zei
- Wenn er Angst hatte → Als hij angst had
- als ich kam → toen ik kwam

Sterke Werkwoorden - Starb (Verwante woorden: **starb, blieb**)

Duitse sterke werkwoorden veranderen hun stam in de verleden tijd. 'Sterben' wordt 'starb', net als 'sterven' wordt 'stierf' in het Nederlands.

- starb → stierf
- blieb → bleef
- ging → ging

Uitdrukkingen - Zur See Fahren (Verwante woorden: **zur See, gefahren**)

De Duitse uitdrukking 'zur See fahren' betekent 'naar zee varen' (zeeman zijn). Dit is een vaste uitdrukking in beide talen.

- zur See fahren → naar zee varen
- 30 Jahre zur See → 30 jaar op zee
- ein alter Seemann → een oude zeeman

Duits

39. Ich konnte mich nicht **bewegen**. Ich konnte nicht **denken**. Ich hatte über den ersten Sturm gelacht. Ich hatte Punsch **getrunken** und meine Versprechen an Gott **vergessen**. Jetzt war Gott wirklich wütend. Dieser Sturm **würde** uns alle **töten**. Diesmal **gab es kein Entkommen**.

Nederlands

39. Ik kon me niet bewegen. Ik kon niet denken. Ik had over de eerste storm gelachen. Ik had punch gedronken en mijn beloften aan God vergeten. Nu was God echt boos. Deze storm zou ons allemaal doden. Deze keer was er geen ontsnapping.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
mich	me	getrunken	gedronken	gab	was
bewegen	bewegen	wirklich	echt	es	er
den ersten sturm	de eerste storm	dieser sturm	deze storm	kein entkommen	geen ontsnapping
gelacht	gelachen	diesmal	deze keer		

Taaltips

Modaal Werkwoord - Konnte (Verwante woorden: **konnte, bewegen, denken**)

Het Duitse 'konnte' (verleden tijd van können) wordt gevolgd door een infinitief zonder 'zu'. In het Nederlands werkt 'kon' hetzelfde.

- Ich konnte nicht bewegen → Ik kon niet bewegen
- du konntest sehen → jij kon zien
- wir konnten gehen → wij konden gaan

Voltooid Deelwoord - Getrunken (Verwante woorden: **getrunken, vergessen**)

Duitse voltooid deelwoorden beginnen vaak met 'ge-' en eindigen op '-en' of '-t'. Ze worden gebruikt met 'haben' of 'sein' voor de voltooid tijd.

- hatte getrunken → had gedronken
- hatte vergessen → had vergeten
- hatte gelacht → had gelachen

Konjunktiv II - Würde (Verwante woorden: **würde, töten**)

Het Duitse 'würde' drukt een hypothetische situatie uit (zou). Het komt overeen met het Nederlandse 'zou'.

- würde töten → zou doden
- würde kommen → zou komen
- würde helfen → zou helpen

Es gibt - Er is/zijn (Verwante woorden: **gab, es, kein Entkommen**)

De uitdrukking 'es gab' (verleden tijd van 'es gibt') betekent 'er was/waren'. Let op: 'gab es' in ontkenning wordt 'was er'.

- es gab → er was/waren
- es gab kein → er was geen
- gab es? → was er?

Duits

40. Schließlich **zwang** ich **mich**, an Deck zu gehen. Was ich dort **sah**, gibt **mir** immer noch Alpträume. Das Meer **war** schwarz und weiß vor Schaum. Wellen so hoch **wie** Kirchen krachten über uns. Der Wind schrie **wie** tausend Dämonen. Ich hielt **mich** fest, oder ich **wäre** weggespült worden.

Nederlands

40. Eindelijk dwong ik mezelf om aan dek te gaan. Wat ik daar zag, geeft mij nog steeds nachtmerries. De zee was zwart en wit van schuim. Golven zo hoog als kerken kraakten over ons. De wind schreeuwde als duizend demonen. Ik hield mij vast, of ik zou weggespoeld zijn.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
schließlich	eindelijk	schwarz	zwart	tausend	duizend
zwang	dwong	weiß	wit	dämonen	demonen
mich	mezelf	schaum	schuim	oder	of
an deck	aan dek	kirchen	kerken	wäre	zou
gibt	geeft	krachten	kraakten	weggespült	weggespoeld
alpträume	nachtmerries	schrie	schreeuwde	worden	zijn

Taaltips

Reflexieve Werkwoorden - Mich/Mir (Verwante woorden: **mich, mir**)

In het Duits gebruikt 'zingen' het reflexieve voornaamwoord 'mich' (accusatief). 'Mir' is de datief vorm. In het Nederlands wordt dit 'mezelf' of 'mij'.

- ich zwing mich → ik dwong mezelf
- er gibt mir → hij geeft mij
- ich wasche mich → ik was mij

Präteritum - Verleden Tijd (Verwante woorden: **zwang, sah, war**)

Deze tekst gebruikt veel werkwoorden in de verleden tijd (Präteritum). De Duitse vorm is vaak anders dan de Nederlandse.

- ich zwang → ik dwong
- ich sah → ik zag
- es war → het was

Vergelijkingen met 'Wie' (Verwante woorden: **wie**)

Het Duitse 'wie' wordt in vergelijkingen gebruikt waar het Nederlands 'als' gebruikt. Dit is een belangrijk verschil.

- so hoch wie → zo hoog als
- schnell wie → snel als
- groß wie → groot als

Konjunktiv II - Zou/Zouden (Verwante woorden: **wäre**)

De Duitse Konjunktiv II drukt hypothetische situaties uit. 'Wäre' betekent 'zou zijn' in het Nederlands.

- ich wäre → ik zou zijn
- du wärest → jij zou zijn
- wir wären → wij zouden zijn

Duits

41. Ich **schaute mich um**. Zwei Schiffe in unserer Nähe hatten **ihre Masten** abgeschnitten. Ein anderes Schiff etwa eine Meile entfernt **sank**. Ich **sah** es unter den Wellen verschwinden. All diese Männer ertranken im kalten schwarzen Wasser. Zwei weitere Schiffe hatten sich von **ihren Ankern losgerissen**.

Nederlands

41. Ik keek om mij heen. Twee schepen in onze buurt hadden hun masten afgesneden. Een ander schip ongeveer een mijl verderop zonk. Ik zag het onder de golven verdwijnen. Al deze mannen verdronken in het koude zwarte water. Twee andere schepen hadden zich van hun ankers losgerukt.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
schaute	keek	eine meile	een mijl	ertranken	verdrongen
um	heen	entfernt	verderop	im kalten schwarzen wasser	in het koude zwarte water
unserer nähe	onze buurt	sank	zonk	weitere	andere
ihre masten	hun masten	unter	onder	ihren ankern	hun ankers
abgeschnitten	afgesneden	den wellen	de golven	losgerissen	losgerukt
ein anderes schiff	een ander schip	verschwinden	verdwijnen		
etwa	ongeveer	diese männer	deze mannen		

Taaltips

Sich Umschauen - Omkijken (Verwante woorden: **schaute, mich, um**)

Het Duitse 'sich umschauen' betekent 'om zich heen kijken'. Het reflexieve 'mich' komt voor 'um' in de zin.

- ich schaute mich um → ik keek om mij heen
- er schaut sich um → hij kijkt om zich heen
- wir schauen uns um → wij kijken om ons heen

Bezittelijke Voornaamwoorden - Ihre/Ihren (Verwante woorden: **ihre Masten, ihren Ankern**)

In het Duits verandert het bezittelijk voornaamwoord met de naamval. 'Ihre' is voor nominatief/accusatief meervoud, 'ihren' voor datief meervoud.

- ihre Masten → hun masten
- von ihren Ankern → van hun ankers
- ihr Schiff → hun schip

Sterke Werkwoorden - Sank/Sah (Verwante woorden: **sank, sah**)

Sterke werkwoorden veranderen hun stam in de verleden tijd. 'Sinken' wordt 'sank', 'sehen' wordt 'sah'.

- das Schiff sank → het schip zonk
- ich sah → ik zag
- er trank → hij dronk

Samengestelde Werkwoorden (Verwante woorden: **losgerissen**)

Het Duitse 'losreißen' is een samenstelling van 'los' en 'reißen'. In de voltooid deelwoord vorm wordt het 'losgerissen'.

- losgerissen → losgerukt
- abgeschnitten → afgesneden
- angekommen → aangekomen

Duits

42. An diesem Abend **flehte** unsere Crew **den Kapitän an**, unsere Maste abzuschneiden. Er **wollte** es nicht tun. Ein Schiff ohne Maste ist hilflos. Aber der Bootsmann sagte: **Wenn** wir sie nicht **abschneiden**, wird das Schiff sinken! Der Kapitän **stimmte** schließlich **zu**. Sie **mussten** das Schiff retten.

Nederlands

42. Die avond smeekte onze bemanning de kapitein om onze masten af te snijden. Hij wilde het niet doen. Een schip zonder masten is hulpeloos. Maar de bootsman zei: "Als wij ze niet afsnijden, zal het schip zinken!" De kapitein stemde eindelijk toe. Zij moesten het schip redden.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
an diesem abend	die avond	abzuschneiden	af te snijden	abschneiden	afsnijden
flehte	smeekte	tun	doen	sinken	zinken
unsere crew	onze bemanning	maste	masten	stimmte	stemde
den kapitän	de kapitein	hilflos	hulpeloos	mussten	moesten
an	om	der bootsmann	de bootsman	retten	redden
unsere maste	onze masten	sie	ze		

Taaltips

Anflehen + Accusatief (Verwante woorden: **flehte, den Kapitän, an**)

Het werkwoord 'anflehen' (smeken) gebruikt de accusatief voor de persoon die wordt gesmeekt: 'den Kapitän' (accusatief).

- jemanden anflehen → iemand smeken
- den Kapitän anflehen → de kapitein smeken
- sie flehte ihn an → zij smeekte hem

Modale Werkwoorden - Wollte/Mussten (Verwante woorden: **wollte, mussten**)

Modale werkwoorden drukken mogelijkheid, wens of noodzaak uit. 'Wollen' betekent 'willen', 'müssen' betekent 'moeten'.

- er wollte nicht → hij wilde niet
- sie mussten → zij moesten
- ich kann → ik kan

Wenn-zinnen (Als-zinnen) (Verwante woorden: **Wenn, abschneiden**)

Het Duitse 'wenn' wordt vaak vertaald als 'als' in voorwaardelijke zinnen. Het werkwoord staat aan het einde van de bijzin.

- Wenn wir sie nicht abschneiden → Als wij ze niet afsnijden
- Wenn es regnet → Als het regent

• Wenn ich Zeit habe → Als ik tijd heb

Scheidbaar Werkwoord - Zustimmen (Verwante woorden: **stimmte, zu**)

Het werkwoord 'zustimmen' (toestemmen) is scheidbaar. In de verleden tijd wordt het 'stimmte zu'.

- er stimmte zu → hij stemde toe
- ich stimme zu → ik stem toe
- wir stimmten zu → wij stemden toe

Duits

43. Also **schnitten** sie den vorderen Mast **ab**. KRACH! Er **fiel** ins Meer. Aber jetzt wackelte der Hauptmast schrecklich. Er würde das Schiff auseinanderbrechen. Sie **mussten** auch diesen abschneiden. Jetzt hatten wir überhaupt **keine Maste** mehr. Wir waren wie ein Korken im Wasser.

Nederlands

43. Dus hakten zij de voorste mast af. KRAK! Hij viel in de zee. Maar nu wankelde de hoofdmast vreselijk. Hij zou het schip uit elkaar breken. Zij moesten ook deze afhakken. Nu hadden wij helemaal geen masten meer. Wij waren als een kurk in het water.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
schnitten	hakten	ins meer	in de zee	abschneiden	afhakken
den vorderen mast	de voorste mast	wackelte	wankelde	überhaupt	helemaal
ab	af	der hauptmast	de hoofdmast	keine maste	geen masten
krach	krak	auseinanderbrechen	uit elkaar breken	ein korken	een kurk
fiel	viel	diesen	deze	im wasser	in het water

Taaltips

Verleden Tijd - Schnitten, fiel (Verwante woorden: **schnitten, fiel**)

Het Duitse Präteritum wordt gebruikt voor verhalen in het verleden. 'Schnitten' (hakten) en 'fiel' (viel) zijn voorbeelden hiervan. In het Nederlands gebruiken we dezelfde verleden tijd.

- sie schnitten → zij hakten
- er fiel → hij viel
- wir gingen → wij gingen

Scheidbare Werkwoorden - Abschneiden (Verwante woorden: **schnitten, ab**)

Het werkwoord 'abschneiden' (afhakken) is scheidbaar. In de verleden tijd staat 'schnitten... ab' met het voorvoegsel 'ab' aan het einde van de zin.

- sie schnitten ab → zij hakten af
- ich schneide ab → ik hak af
- wir schneiden ab → wij hakken af

Modale Werkwoorden - Mussten (Verwante woorden: **mussten**)

'Mussten' is de verleden tijd van 'müssen' (moeten). In het Duits gebruikt men vaak modale werkwoorden om noodzaak uit te drukken, net als in het Nederlands.

- sie mussten → zij moesten
- ich musste → ik moest
- wir mussten → wij moesten

Ontkenning - Keine (Verwante woorden: **keine Maste**)

'Keine' betekent 'geen' en wordt gebruikt om zelfstandige naamwoorden te ontkennen. Het past zich aan het geslacht en getal van het woord aan.

- keine Maste → geen masten
- kein Schiff → geen schip
- keine Zeit → geen tijd

Duits

44. Ich kann meinen Schrecken nicht **beschreiben**.
Ich war jung. Ich hatte den Tod noch nie so nah gesehen. Aber schlimmer als die Angst vor dem Tod **war** meine Schuld. Ich hatte meine Versprechen an Gott gebrochen. Ich hatte über **Seine** erste Warnung gelacht. Jetzt **würde** Er mich töten.

Nederlands

44. Ik kan mijn schrik niet beschrijven. Ik was jong. Ik had de dood nog nooit zo dichtbij gezien. Maar erger dan de angst voor de dood was mijn schuld. Ik had mijn beloftes aan God gebroken. Ik had over Zijn eerste waarschuwing gelachen. Nu zou Hij mij doden.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
ich kann	ik kan	nah	dichtbij	meine versprechen	mijn beloftes
meinen schrecken	mijn schrik	gesehen	gezien	seine	zijn
beschreiben	beschrijven	vor	voor	erste	eerste
jung	jong	dem tod	de dood	warnung	waarschuwing
den tod	de dood	meine schuld	mijn schuld		

Taaltips

Modale werkwoorden - Können (Verwante woorden: **kann, beschreiben**)

Het Duitse 'kann' (kunnen) wordt net als in het Nederlands gevolgd door een infinitief aan het einde. In beide talen drukt het een mogelijkheid of vermogen uit.

- ich kann sehen → ik kan zien
- du kannst lesen → jij kunt lezen
- wir können helfen → wij kunnen helpen

Präteritum - Verleden tijd (Verwante woorden: **war, hatte**)

Duitse werkwoorden zoals 'war' (was) en 'hatte' (had) gebruiken de Präteritum voor verleden tijd. Dit komt overeen met de Nederlandse onvoltooid verleden tijd.

- ich war jung → ik was jong
- er hatte Angst → hij had angst
- sie waren müde → zij waren moe

Bezittelijke voornaamwoorden (Verwante woorden: **meinen, meine, Seine**)

Duitse bezittelijke voornaamwoorden zoals 'mein/meine' (mijn) en 'Seine' (Zijn - met hoofdletter voor God) passen zich aan het zelfstandig naamwoord aan.

- mein Vater → mijn vader
- meine Mutter → mijn moeder
- Seine Warnung → Zijn waarschuwing

Konjunktiv II - Zou-vorm (Verwante woorden: **würde**)

Het Duitse 'würde' drukt een voorwaardelijke handeling uit, net als het Nederlandse 'zou'. Het wordt vaak gebruikt voor hypothetische situaties.

- ich würde gehen → ik zou gaan
- er würde helfen → hij zou helpen
- sie würden kommen → zij zouden komen

Duits

45. Die Worte **meines Vaters** **kamen** zu mir **zurück**. Er hatte recht. Ich war verflucht. Der Sturm **wurde** schlimmer. Sogar die alten Seeleute sagten, sie hätten noch nie so etwas gesehen. Unser Schiff war schwer mit Ladung. Es rollte schrecklich. Alle paar Minuten rief ein Seemann: Sie wird sinken!

Nederlands

45. De woorden van mijn vader kwamen bij mij terug. Hij had gelijk. Ik was vervloekt. De storm werd erger. Zelfs de oude zeelieden zeiden dat zij nog nooit zoiets hadden gezien. Ons schip was zwaar met lading. Het rolde vreselijk. Om de paar minuten riep een zeeman: "Het zal zinken!"

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
die worte	de woorden	die alten	de oude	es rollte	het rolde
kamen	kwamen	seeleute	zeelieden	alle	om de
zu	bij	sie hätten	zij hadden	paar	paar
zurück	terug	so etwas	zoiets	minuten	minuten
er hatte	hij had	schwer	zwaar	ein seemann	een zeeman
verflucht	vervloekt	ladung	lading	sie wird	het zal

Taaltips

Genitief - Bezitsconstructie (Verwante woorden: **meines Vaters**)

Het Duitse 'meines Vaters' (genitief) wordt in het Nederlands vertaald als 'van mijn vader'. Duits gebruikt een naamval waar Nederlands een voorzetsel gebruikt.

- des Kindes → van het kind
- meiner Mutter → van mijn moeder
- des Mannes → van de man

Scheidbare werkwoorden - Zurückkommen (Verwante woorden: **kamen, zurück**)

In 'kamen zurück' staat het voorvoegsel 'zurück' achteraan de zin, gescheiden van het werkwoord. In het Nederlands blijft 'terugkomen' vaak samen.

- ich komme zurück → ik kom terug
- er ging weg → hij ging weg
- wir stehen auf → wij staan op

Werden als hulpwerkwoord (Verwante woorden: **wurde, wird**)

Het Duitse 'werden' heeft meerdere betekenissen. Hier betekent 'wurde schlimmer' (werd erger) een verandering, en 'wird sinken' (zal zinken) drukt de toekomst uit.

- es wird kalt → het wordt koud
- ich werde gehen → ik zal gaan
- sie wurde müde → zij werd moe

Konjunktiv II in indirecte rede (Verwante woorden: **hätten**)

Het Duitse 'sie hätten' in indirecte rede drukt uit wat iemand zei. Het toont afstand tot de bewering, alsof je citeert wat anderen zeiden.

- er sagte, er hätte Zeit → hij zei dat hij tijd had
- sie meinte, sie wäre krank → zij meende dat zij ziek was
- sie sagten, sie hätten gesehen → zij zeiden dat zij hadden gezien

Duits

46. Ich wusste nicht, **was** sinken **bedeutete**, bis es mir jemand erklärte. **Wenn** ein Schiff **sinkt** oder untergeht, füllt **es sich** mit Wasser und geht auf den Grund des Meeres. Alle ertrinken. Jetzt verstand ich. Wir würden alle in diesem kalten, dunklen Wasser **sterben**. Unsere Körper **würden** nie gefunden werden.

Nederlands

46. Ik wist niet wat "zinken" betekende, tot iemand het mij uitlegde. Wanneer een schip "zinkt" of "ondergaat", vult het zich met water en gaat naar de bodem van de zee. Iedereen verdrinkt. Nu begreep ik het. Wij zouden allemaal in dit koude, donkere water sterven. Onze lichamen zouden nooit gevonden worden.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
ich wusste	ik wist	es sich	het zich	ich	ik het
bedeutete	betekende	geht	gaat	diesem kalten	dit koude
jemand	iemand	den grund	de bodem	dunklen	donkere
erklärte	uitlegde	des meeres	van de zee	unsere körper	onze lichamen
sinkt	zinkt	alle	iedereen	gefunden	gevonden
untergeht	ondergaat	ertrinken	verdrinkt	werden	worden
füllt	vult	verstand	begreep		

Taaltips

Vraagwoorden - Was (Verwante woorden: **was, bedeutete**)

Het Duitse vraagwoord 'was' (wat) wordt vaak gebruikt in indirecte vragen. Let op de woordvolgorde: het werkwoord gaat naar het einde in de bijzin.

- ich weiß, was das ist → ik weet wat dat is
- er fragt, was du willst → hij vraagt wat jij wilt
- sie versteht, was er meint → zij begrijpt wat hij bedoelt

Wenn-zinnen - Voorwaardelijke zinnen (Verwante woorden: **Wenn, sinkt**)

Het Duitse 'wenn' (wanneer/als) leidt een bijzin in. Het werkwoord gaat naar het einde van de bijzin. Dit is anders dan in het Nederlands.

- wenn es regnet → wanneer het regent
- wenn ich Zeit habe → als ik tijd heb

- wenn das Schiff sinkt → wanneer het schip zinkt

Reflexieve werkwoorden (Verwante woorden: **es sich**)

Het Duitse 'es füllt sich' bevat het reflexieve 'sich' (zich). Net als in het Nederlands verwijst dit terug naar het onderwerp (het schip vult zichzelf).

- ich wasche mich → ik was me
- er setzt sich → hij gaat zitten
- es öffnet sich → het opent zich

Würden + infinitief - Voorwaardelijke toekomst (Verwante woorden: **würden, sterben**)

De Duitse constructie 'würden + infinitief' drukt uit wat zou gebeuren. Het infinitief staat aan het einde, maar wordt hier weggelaten (würden sterben = zouden sterven).

- wir würden helfen → wij zouden helpen
- sie würden kommen → zij zouden komen
- ich würde gehen → ik zou gaan

Duits

47. Dann **sah** ich etwas, **das** **mein Blut** gefrieren **ließ**. Der Kapitän betete. Der Bootsmann betete. Diese harten Männer, die nichts fürchteten, waren **auf den Knien** und bettelten Gott um Gnade. Wenn sie beteten, waren wir wirklich verloren. Ich fiel auch **auf** die Knie.

Nederlands

47. Toen zag ik iets dat mijn bloed deed bevriezen. De kapitein bad. De bootzman bad. Deze harde mannen, die niets vreesden, waren op de knieën en smeekten God om genade. Als zij baden, waren wij echt verloren. Ik viel ook op de knieën.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
mein blut	mijn bloed	männer	mannen	gnade	genade
gefrieren	bevriezen	die	die	beteten	baden
ließ	deed	fürchteten	vreesden	die knie	de knieën
diese	deze	den knien	de knieën		
harten	harde	bettelten	smeekten		

Taaltips

Präteritum - Verleden tijd (Verwante woorden: **sah, ließ**)

Het Duitse 'sah' (zag) en 'ließ' (liet) zijn voorbeelden van de Präteritum. In het Nederlands gebruiken we ook de verleden tijd voor verhalen.

- ich sah → ik zag
- er ließ → hij liet
- wir sahen → wij zagen

Relatieve Bijzinnen - Das (Verwante woorden: **das**)

Het woord 'das' verbindt hier twee zinnen: 'iets dat mijn bloed deed bevriezen'. In het Nederlands gebruiken we 'dat' op dezelfde manier.

- etwas, das → iets dat
- das Buch, das → het boek dat
- ein Kind, das → een kind dat

Bezittelijke Voornaamwoorden (Verwante woorden: **mein Blut**)

'Mein' (mijn) past zich aan het zelfstandig naamwoord aan. Hier staat 'mein Blut' (mijn bloed), waarbij 'mein' onverbogen blijft omdat Blut onzijdig is.

- mein Blut → mijn bloed
- mein Herz → mijn hart
- meine Hand → mijn hand

Voorzetsel + Naamval (Verwante woorden: **auf, den Knien**)

'Auf den Knien' gebruikt de datief na 'auf' om positie aan te geven. In het Nederlands zeggen we simpelweg 'op de knieën'.

- auf den Knien → op de knieën
- auf dem Boden → op de grond
- auf der Straße → op straat

Duits

48. Mitten in der Nacht wurde es **schlimmer**. Ein Seemann **kam** von unten gerannt. **Wir haben** ein Leck! **schrie** er. Vier Fuß Wasser **im Laderaum!** Der Kapitän **sprang** auf. Alle Mann an die Pumpen! rief er. Das war unsere letzte Chance.

Nederlands

48. Midden in de nacht werd het erger. Een zeeman kwam van beneden gerend. "Wij hebben een lek!" schreeuwde hij. "Vier voet water in het ruim!" De kapitein sprong op. "Alle man aan de pompen!" riep hij. Dat was onze laatste kans.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
mitten	midden	ein leck	een lek	mann	man
der nacht	de nacht	vier	vier	die pumpen	de pompen
unten	beneden	fuß	voet	unsere	onze
gerannt	gerend	im laderaum	in het ruim	letzte	laatste
wir haben	wij hebben	sprang	sprong	chance	kans

Taaltips

Directe Rede (Verwante woorden: **Wir haben, ein Leck!**)

In het Duits gebruikt men aanhalingstekens voor directe rede. 'Wir haben ein Leck!' is wat de zeeman letterlijk zegt.

- "Hallo!" sagte er → "Hallo!" zei hij
- "Komm!" rief sie → "Kom!" riep zij

Sterke Werkwoorden - Präteritum (Verwante woorden: **kam, schrie, sprang**)

Werkwoorden zoals 'kam' (kwam), 'schrie' (schreeuwde) en 'sprang' (sprong) veranderen hun stam in de verleden tijd.

- kommen - kam → komen - kwam
- schreien - schrie → schreeuwen - schreeuwde
- springen - sprang → springen - sprong

Vergelijkende Trap (Verwante woorden: **schlimmer**)

'Schlimmer' is de vergelijkende trap van 'schlimm' (erg). Het Nederlandse 'erger' werkt op dezelfde manier.

- schlimm - schlimmer → erg - erger
- gut - besser → goed - beter
- groß - größer → groot - groter

Voorzetsel im = in dem (Verwante woorden: **im Laderaum**)

'Im' is een samentrekking van 'in dem'. We zien dit in 'im Laderaum' (in het ruim).

- im Haus → in het huis
- im Garten → in de tuin
- im Boot → in de boot

Duits

49. Mein Herz blieb stehen. Ich fiel auf mein Bett zurück. Ich **konnte** **mich** nicht bewegen. Wasser kam herein. Wir **würden** sinken. Ich **würde** hier in **der kalten** **dunklen** Meer sterben. Aber die Seeleute zogen **mich** hoch. Du auch! sagten sie. Alle müssen pumpen oder wir sterben alle!

Nederlands

49. Mijn hart bleef staan. Ik viel op mijn bed terug. Ik kon me niet bewegen. Water kwam binnen. Wij zouden zinken. Ik zou hier in de koude donkere zee sterven. Maar de zeelui trokken mij omhoog. "Jij ook!" zeiden zij. "Allen moeten pompen of wij sterven allemaal!"

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
mein herz	mijn hart	der kalten	de koude	alle	allen
blieb	bleef	meer	zee	müssen	moeten
stehen	staan	die seeleute	de zeelui	pumpen	pompen
mein bett	mijn bed	zogen	trokken		
herein	binnen	hoch	omhoog		

Taaltips

Reflexieve Voornaamwoorden (Verwante woorden: **mich**)

'Mich' is het reflexieve voornaamwoord voor 'ich'. Het betekent 'mezelf' of 'me'. We zien dit twee keer in deze tekst.

- ich wasche mich → ik was me
- du wäschst dich → jij wast je
- er bewegt sich → hij beweegt zich

Modale Werkwoorden - Verleden Tijd (Verwante woorden: **konnte**)

'Konnte' is de verleden tijd van 'können' (kunnen). Het Nederlandse 'kon' werkt op dezelfde manier.

- ich konnte → ik kon
- er konnte nicht → hij kon niet
- wir konnten gehen → wij konden gaan

Konjunktiv II - Zou/Zouden (Verwante woorden: **würden, würde**)

'Würden' en 'würde' drukken een mogelijkheid of voorwaarde uit, net als het Nederlandse 'zouden' en 'zou'.

- ich würde gehen → ik zou gaan
- wir würden sinken → wij zouden zinken
- er würde sterben → hij zou sterven

Bijvoeglijke Verbuiging (Verwante woorden: **der kalten, dunklen**)

In 'der kalten dunklen Meer' krijgen de bijvoeglijke naamwoorden een uitgang. Let op: 'Meer' is hier mannelijk gebruikt (dichterlijke vrijheid).

- das kalte Wasser → het koude water
- die dunkle Nacht → de donkere nacht
- ein großes Schiff → een groot schip

Duits

50. Also **ging** ich zu den Pumpen. Ich arbeitete härter als je zuvor in meinem Leben. Wir alle **taten** es. **Unsere Hände bluteten. Unsere Rücken** brachen. Aber wir pumpten weiter. Das Wasser **kam** weiter **herein**. Wir verloren den Kampf. Das Schiff starb.

Nederlands

50. Dus ging ik naar de pompen. Ik werkte harder dan ooit tevoren in mijn leven. Wij allemaal deden het. Onze handen bloedden. Onze ruggen braken. Maar wij pompten verder. Het water kwam verder binnen. Wij verloren het gevecht. Het schip stierf.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
zu	naar	wir alle	wij allemaal	brachen	braken
den pumpen	de pompen	taten	deden	wir pumpten	wij pompten
ich arbeitete	ik werkte	unsere hände	onze handen	das wasser	het water
je zuvor	ooit tevoren	bluteten	bloedden	wir verloren	wij verloren
meinem leben	mijn leven	unsere rücken	onze ruggen	den kampf	het gevecht

Taaltips

Präteritum - Verleden Tijd (Verwante woorden: **ging, arbeitete, taten, bluteten**)

In dit fragment worden alle werkwoorden in de verleden tijd gebruikt (Präteritum). Dit is de eenvoudige verleden tijd in het Duits, vergelijkbaar met de Nederlandse onvoltooid verleden tijd.

- ich ging → ik ging
- wir arbeiteten → wij werkten
- sie kamen → zij kwamen

Sterke en Zwakke Werkwoorden (Verwante woorden: **ging, arbeitete, kam, pumpte**)

Let op het verschil tussen sterke werkwoorden (ging, kam, brach) die hun stam veranderen, en zwakke werkwoorden (arbeitete, pumpte) die -te/-ten toevoegen.

- gehen → ging (sterk)
- arbeiten → arbeitete (zwak)
- kommen → kam (sterk)

Bezittelijke Voornaamwoorden met Meervoud (Verwante woorden: **Unsere Hände, Unsere Rücken**)

Het Duitse 'unsere' (onze) verandert niet in het meervoud. In beide gevallen 'Unsere Hände' en 'Unsere Rücken' blijft het hetzelfde.

- unsere Hände → onze handen
- unsere Bücher → onze boeken
- unsere Kinder → onze kinderen

Richtingsaanduidingen - Herein (Verwante woorden: **herein**)

Het Duitse 'herein' betekent beweging naar binnen toe, vaak gebruikt met werkwoorden van beweging zoals 'kommen'. Het combineert 'her' (hierheen) met 'ein' (in).

- kam herein → kwam binnen
- geh herein → ga naar binnen
- komm herein → kom binnen

Duits

51. Der Kapitän **feuerte** Kanonen **ab, um** Hilfe **zu signalisieren**. BUMM! BUMM! Ich **hatte** noch nie Schiffskanonen gehört. Ich **dachte**, wir **würden** auseinanderbrechen. Ich wurde vor Angst ohnmächtig. Ich **fiel** auf das Deck. Ein anderer Seemann trat mich zur Seite und nahm meinen Platz an der Pumpe.

Nederlands

51. De kapitein vuurde kanonnen af om hulp te signaleren. BOEM! BOEM! Ik had nog nooit scheepskanonnen gehoord. Ik dacht dat we uit elkaar zouden breken. Ik werd flauw van angst. Ik viel op het dek. Een andere zeeman schopte mij opzij en nam mijn plaats bij de pomp.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
feuerte	vuurde	gehört	gehoord	nahm	nam
kanonen	kanonnen	wir	we	meinen platz	mijn plaats
hilfe	hulp	ohnmächtig	flauw	an	bij
signalisieren	signaleren	ein anderer seemann	een andere zeeman	der pumpe	de pomp
bumm	boem	trat	schopte		
schiffskanonen	scheepskanonnen	zur seite	opzij		

TaalTips

Scheidbare Werkwoorden - Feuerte ab (Verwante woorden: **feuerte, ab**)

Het werkwoord 'abfeuern' (afvuren) is scheidbaar. In de verleden tijd staat 'feuerte' voor en 'ab' direct erna. In het Nederlands wordt dit 'vuurde af'.

- er feuerte ab → hij vuurde af
- sie feuerten ab → zij vuurden af
- abfeuern → afvuren

Onvoltooid Verleden Tijd - Präteritum (Verwante woorden: **hatte, dachte, fiel**)

Duitse verhalen gebruiken vaak het Präteritum (onvoltooid verleden tijd). Werkwoorden zoals 'hatte', 'dachte' en 'fiel' staan in deze tijd.

- ich hatte → ik had
- ich dachte → ik dacht
- ich fiel → ik viel

Um...zu Constructie (Verwante woorden: **um, zu, signalisieren**)

De constructie 'um...zu' betekent 'om te' in het Nederlands. Het geeft een doel of reden aan voor een handeling.

- um zu helfen → om te helpen
- um zu essen → om te eten
- um zu schlafen → om te slapen

Konjunktiv II - Würden (Verwante woorden: **würden**)

Het werkwoord 'würden' (zouden) drukt een mogelijkheid of voorwaardelijke situatie uit. Het is de aanvoegende wijs in het Duits.

- wir würden gehen → wij zouden gaan
- ich würde helfen → ik zou helpen
- sie würden kommen → zij zouden komen

Duits

52. **Als** ich **aufwachte**, waren die Dinge schlimmer. Das Wasser gewann. Wir **konnten** nicht schnell genug **pumpen**. Das Schiff würde sinken. **Nichts** konnte uns retten. Aber dann - ein Wunder! Ein kleines Schiff in **unserer Nähe** schickte ein Boot.

Nederlands

52. Toen ik wakker werd, waren de dingen erger. Het water won. Wij konden niet snel genoeg pompen. Het schip zou zinken. Niets kon ons redden. Maar toen - een wonder! Een klein schip in onze buurt stuurde een boot.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
aufwachte	wakker werd	schnell genug	snel genoeg	ein boot	een boot
die dinge	de dingen	ein wunder	een wonder		
gewann	won	ein kleines schiff	een klein schip		

Taaltips

Als - Tijdsaanduiding (Verwante woorden: **Als, aufwachte**)

Het woord 'Als' betekent 'toen' wanneer het over verleden tijd gaat. Het introduceert een bijzin met het werkwoord aan het einde.

- Als ich kam → Toen ik kwam
- Als er schlief → Toen hij sliep
- Als wir ankamen → Toen wij aankwamen

Modale Werkwoorden - Konnten (Verwante woorden: **konnten, pumpen**)

Het modale werkwoord 'können' (kunnen) in de verleden tijd wordt 'konnte/konnten'. Het hoofdwerkwoord staat als infinitief aan het einde.

- ich konnte sehen → ik kon zien
- wir konnten helfen → wij konden helpen
- sie konnten nicht kommen → zij konden niet komen

Bezittelijk Voornaamwoord - Unserer (Verwante woorden: **unserer Nähe**)

Het bezittelijk voornaamwoord 'unserer' (onze) past zich aan het geslacht en de naamval van het zelfstandig naamwoord aan. Hier staat het in de datief.

- in unserer Stadt → in onze stad
- mit unserer Hilfe → met onze hulp
- zu unserer Zeit → in onze tijd

Ontkenning met Nichts (Verwante woorden: **Nichts**)

Het woord 'Nichts' betekent 'niets' en wordt gebruikt voor totale ontkenning. Het staat vaak aan het begin van de zin voor nadruk.

- Nichts ist wichtig → Niets is belangrijk
- Nichts half → Niets hielp
- Ich habe nichts → Ik heb niets

Duits

53. **Diese mutigen Männer** riskierten ihr Leben, um uns zu erreichen. Die Wellen **warfen** ihr kleines Boot herum **wie ein Spielzeug**. Aber sie kamen weiter. Unsere Seeleute **warfen ihnen** ein Seil. Nach viel Gefahr fingen sie es. Sie zogen ihr Boot nah an unser Schiff. Springt! riefen sie.

Nederlands

53. Deze moedige mannen riskeerden hun leven om ons te bereiken. De golven gooiden hun kleine boot rond als een speeltje. Maar zij kwamen verder. Onze zeelieden gooiden hen een touw. Na veel gevaar vingen zij het. Zij trokken hun boot dicht bij ons schip. "Spring!" riepen zij.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
diese mutigen männer	deze moedige mannen	herum	rond	ihr boot	hun boot
riskierten	riskeerden	ein spielzeug	een speeltje	nah	dicht
ihr leben	hun leven	ihnen	hen	springt	spring
erreichen	bereiken	ein seil	een touw	riefen	riepen
warfen	gooiden	gefahr	gevaar		
ihr kleines boot	hun kleine boot	fingen	vingen		

Taaltips

Demonstratief Voornaamwoord - Diese (Verwante woorden: **Diese mutigen Männer**)

Het woord 'Diese' (deze) is een aanwijzend voornaamwoord dat verwijst naar iets dichtbij. Het past zich aan het geslacht en getal van het zelfstandig naamwoord aan.

- diese Frau → deze vrouw
- dieses Kind → dit kind
- diese Bücher → deze boeken

Vergelijkingen met Wie (Verwante woorden: **wie, ein Spielzeug**)

Het woord 'wie' betekent 'als' in vergelijkingen. Het verbindt twee dingen die op elkaar lijken.

- stark wie ein Bär → sterk als een beer
- schnell wie der Wind → snel als de wind
- kalt wie Eis → koud als ijs

Datief Voornaamwoord - Ihnen (Verwante woorden: **warfen, ihnen**)

Het voornaamwoord 'ihnen' (hen/hun) staat in de datief (meewerkend voorwerp). Het geeft aan aan wie iets gegeven wordt.

- ich gebe ihnen → ik geef hen
- wir helfen ihnen → wij helpen hen
- er schreibt ihnen → hij schrijft hen

Gebiedende Wijs - Springt! (Verwante woorden: **Springt!**)

De gebiedende wijs wordt gebruikt voor bevelen. 'Springt!' is de vorm voor 'ihr' (jullie). Het uitroepteken benadrukt de urgentie.

- Kommt! → Kom!
- Lauft! → Loop!
- Helft! → Help!

Duits

54. Einer nach dem anderen **sprangen wir** in ihr Boot. Ich hatte so viel Angst, dass ich **mich** kaum **bewegen konnte**. Die Seeleute **mussten mich** wie einen Sack Kartoffeln hineinwerfen. Ich landete hart und **lag** dort **zitternd**. Das kleine Boot war voller Männer. Wasser kam über die Seiten.

Nederlands

54. Een voor een sprongen wij in hun boot. Ik had zo veel angst, dat ik me nauwelijks kon bewegen. De zeelieden moesten mij als een zak aardappelen naar binnen gooien. Ik landde hard en lag daar trillend. De kleine boot was vol mannen. Water kwam over de zijkanten.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
einer nach dem anderen	een voor een	hineinwerfen	naar binnen gooien	das kleine boot	de kleine boot
so viel	zo veel	ich landete	ik landde	voller	vol
kaum	nauwelijks	lag	lag	die seiten	de zijkanten
einen sack kartoffeln	een zak aardappelen	zitternd	trillend		

Taaltips

Präteritum - Verleden Tijd (Verwante woorden: **sprangen, wir**)

Het Duitse 'sprangen' (verleden tijd van springen) komt overeen met het Nederlandse 'sprongen'. Beide talen gebruiken hier de onvoltooid verleden tijd voor verhalen.

- wir sprangen → wij sprongen
- ich sprang → ik sprong
- sie sprangen → zij sprongen

Modale Werkwoorden - Konnte/Mussten (Verwante woorden: **konnte, mussten**)

Duitse modale werkwoorden in de verleden tijd zoals 'konnte' (kon) en 'mussten' (moesten) werken net als in het Nederlands met een infinitief.

- ich konnte bewegen → ik kon bewegen
- sie mussten werfen → zij moesten gooien
- du konntest nicht → jij kon niet

Wederkerend Voornaamwoord - Mich/Mij (Verwante woorden: **mich, bewegen**)

Het Duitse 'mich' (mijzelf) wordt gebruikt met werkwoorden zoals 'bewegen'. In het Nederlands gebruiken we 'me' of 'mij'.

- ich bewege mich → ik beweeg me
- mich werfen → mij gooien
- mich sehen → mij zien

Bijwoordelijke Bepalingen - Zitternd/Trillend (Verwante woorden: **zitternd, lag**)

Het Duitse 'zitternd' is een tegenwoordig deelwoord dat als bijwoord gebruikt wordt. Het Nederlandse 'trillend' werkt hetzelfde.

- lag zitternd → lag trillend
- stand wartend → stond wachtend
- kam laufend → kwam rennend

Duits

55. Fünfzehn Minuten später **schaute ich zurück**.
Unser Schiff ging unter die Wellen. Das Meer verschluckte es ganz. Jetzt **verstand ich**, was sinken bedeutete. All unsere Ladung, all unser Besitz, alles - auf den Grund **des Meeres** gegangen. Wir hatten Glück, am Leben **zu sein**.

Nederlands

55. Vijftien minuten later keek ik achterom. Ons schip ging onder de golven. De zee verslond het helemaal. Nu begreep ik, wat zinken betekende. Al onze lading, al ons bezit, alles - naar de bodem van de zee gegaan. Wij hadden geluk, in leven te zijn.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
fünfzehn	vijftien	ganz	helemaal	wir hatten	wij hadden
zurück	achterom	unsere ladung	onze lading	glück	geluk
verschluckte	verslond	unser besitz	ons bezit	am leben	in leven

Taaltips

Richtingsaanduiding - Zurück/Achterom (Verwante woorden: **schaute, zurück**)

Het Duitse 'zurück' betekent 'terug' of 'achterom'. 'Schaute zurück' wordt vertaald als 'keek achterom' in het Nederlands.

- schaute zurück → keek achterom
- ging zurück → ging terug
- kam zurück → kwam terug

Verleden Tijd - Verstand/Begreep (Verwante woorden: **verstand, ich**)

Het Duitse 'verstand' (van verstehen) wordt in het Nederlands 'begreep' (van begrijpen). Let op de onregelmatige vorm in beide talen.

- ich verstand → ik begreep
- du verstandest → jij begreep
- wir verstanden → wij begrepen

Genitief - Des Meeres (Verwante woorden: **des Meeres**)

Het Duitse 'des Meeres' (tweede naamval) wordt in het Nederlands 'van de zee'. Het Nederlands gebruikt geen naamvallen maar voorzetsels.

- des Meeres → van de zee
- des Hauses → van het huis
- des Mannes → van de man

Infinitief met Zu/Te (Verwante woorden: **zu sein**)

Het Duitse 'zu sein' (te zijn) werkt hetzelfde als in het Nederlands met 'te'. Dit wordt gebruikt na bepaalde uitdrukkingen.

- Glück zu sein → geluk te zijn
- Zeit zu gehen → tijd om te gaan
- wichtig zu wissen → belangrijk om te weten

Duits

56. Wir konnten **das Rettungsschiff** **nicht erreichen**. Der Sturm war **zu stark**. Also ruderten wir zum Ufer. Es dauerte Stunden. Jede Welle versuchte, unser Boot umzukippen. Jeder Windstoß versuchte, uns zu ertränken. Menschen am Strand sahen uns kommen. Sie rannten, **um zu helfen**.

Nederlands

56. Wij konden het reddingsschip niet bereiken. De storm was te sterk. Dus roeiden wij naar de oever. Het duurde uren. Elke golf probeerde, onze boot om te slaan. Elke windstoot probeerde, ons te verdrinken. Mensen aan het strand zagen ons komen. Zij renden, om te helpen.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
wir konnten	wij konden	stunden	uren	am strand	aan het strand
das rettungsschiff	het reddingsschip	unser boot	onze boot	sahen	zagen
ruderten	roeiden	umzukippen	om te slaan	kommen	komen
zum ufer	naar de oever	jeder windstoß	elke windstoot	sie rannten	zij renden
es dauerte	het duurde	zu ertränken	te verdrinken	zu helfen	te helpen

Taaltips

Ontkenning - Nicht (Verwante woorden: **konnten, nicht, erreichen**)

Het Duitse 'nicht' staat vaak na het werkwoord en vóór de infinitief. In het Nederlands werkt 'niet' op dezelfde manier.

- konnten nicht erreichen → konden niet bereiken
- will nicht gehen → wil niet gaan
- kann nicht sehen → kan niet zien

Te + Bijvoeglijk Naamwoord (Verwante woorden: **zu, stark**)

Het Duitse 'zu stark' betekent 'te sterk'. Het Nederlandse 'te' werkt precies hetzelfde voor gradatie.

- zu stark → te sterk
- zu klein → te klein
- zu viel → te veel

Samengevoegde Zelfstandige Naamwoorden (Verwante woorden: **das Rettungsschiff**)

Het Duitse 'Rettungsschiff' is samengesteld uit 'Rettung' (redding) + 'Schiff' (schip). Het Nederlandse 'reddingsschip' werkt hetzelfde.

- Rettungsschiff → reddingsschip
- Rettungsboot → reddingsboot
- Sturmnacht → stormnacht

Um zu + Infinitief (Verwante woorden: **um, zu helfen**)

Het Duitse 'um zu helfen' (om te helpen) drukt een doel uit. De Nederlandse constructie 'om te' werkt identiek.

- um zu helfen → om te helpen
- um zu sehen → om te zien
- um zu verstehen → om te begrijpen

Duits

57. Endlich, endlich **erreichten** wir das Ufer. Männer **zogen** **unser Boot** auf den Sand. Wir waren sicher. Am Leben. Ich **fiel** auf den Strand und **konnte** nicht **aufstehen**. Ich war am Leben, aber ich **fühlte** **mich** innerlich tot. Gott hatte **mich** gerettet, aber warum? Ich verdiente es nicht.

Nederlands

57. Eindelijk, eindelijk bereikten wij de oever. Mannen trokken onze boot op het zand. Wij waren veilig. In leven. Ik viel op het strand en kon niet opstaan. Ik was in leven, maar ik voelde me innerlijk dood. God had mij gered, maar waarom? Ik verdiende het niet.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
endlich	eindelijk	den strand	het strand	gerettet	gered
das ufer	de oever	aufstehen	opstaan		
den sand	het zand	innerlich	innerlijk		

Taaltips

Verleden tijd - Präteritum (Verwante woorden: **erreichten, zogen, fiel**)

Duitse verhalen gebruiken vaak het Präteritum (verleden tijd). 'Erreichten' (bereikten) en 'zogen' (trokken) zijn voorbeelden hiervan. In het Nederlands gebruiken we dezelfde vorm.

- ich erreichte → ik bereikte
- wir zogen → wij trokken
- er fiel → hij viel

Modale werkwoorden - Konnte (Verwante woorden: **konnte, aufstehen**)

Het Duitse 'konnte' (kon) is de verleden tijd van 'können' (kunnen). Net als in het Nederlands wordt het gevolgd door een infinitief: 'konnte nicht aufstehen' (kon niet opstaan).

- ich konnte gehen → ik kon gaan
- sie konnte nicht kommen → zij kon niet komen
- wir konnten helfen → wij konden helpen

Reflexieve werkwoorden - Fühlte mich (Verwante woorden: **fühlte, mich**)

In 'ich fühlte mich' (ik voelde me) is 'mich' het reflexieve voornaamwoord. Dit werkt net als in het Nederlands, waar we 'me' gebruiken na 'voelde'.

- ich fühlte mich gut → ik voelde me goed
- du fühlst dich → jij voelt je
- er fühlt sich → hij voelt zich

Bezittelijk voornaamwoord - Unser (Verwante woorden: **unser Boot**)

Het Duitse 'unser' betekent 'onze/ons'. Het verandert niet van vorm in de nominatief: 'unser Boot' (onze boot). In het Nederlands blijft het ook onveranderd.

- unser Haus → ons huis
- unser Auto → onze auto
- unsere Familie → onze familie

Duits

Nederlands

58. Die Menschen von Yarmouth **waren** sehr freundlich. **Sie gaben** uns Essen und warme Kleidung. **Sie gaben** uns Plätze zum Schlafen. Die Stadtbeamten **gaben** uns Geld. **Wir konnten** nach London oder zurück nach Hull gehen. Sie behandelten uns wie Helden, aber ich fühlte **mich** wie ein Narr.

58. De mensen van Yarmouth waren zeer vriendelijk. Zij gaven ons eten en warme kleding. Zij gaven ons plaatsen om te slapen. De stadsambtenaren gaven ons geld. Wij konden naar Londen of terug naar Hull gaan. Zij behandelden ons als helden, maar ik voelde mij als een dwaas.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
die menschen	de mensen	kleidung	kleding	sie behandelten	zij behandelden
von yarmouth	van yarmouth	plätze	plaatsen	helden	helden
freundlich	vriendelijk	zum	om te	ich fühlte	ik voelde
sie gaben	zij gaven	die stadtbeamten	de stadsambtenaren		
warme	warme	gaben	gaven		

Taaltips

Verleden Tijd - Waren (Verwante woorden: **waren**)

Het Duitse 'waren' is de verleden tijd van 'sein' (zijn). Net als in het Nederlands verandert de vorm met het onderwerp.

- sie waren → zij waren
- ich war → ik was
- wir waren → wij waren

Herhaling voor Nadruk - Sie gaben (Verwante woorden: **Sie gaben, gaben**)

In dit fragment wordt 'Sie gaben' (Zij gaven) drie keer herhaald om de vrijgevigheid van de mensen te benadrukken.

- sie gaben uns → zij gaven ons
- ich gab → ik gaf
- du gabst → jij gaf

Modale Werkwoorden in Verleden - Konnten (Verwante woorden: **Wir konnten**)

Het werkwoord 'konnten' (konden) is de verleden tijd van 'können'. Modale werkwoorden hebben speciale verleden tijdsvormen.

- wir konnten gehen → wij konden gaan
- ich konnte → ik kon
- sie konnten → zij konden

Reflexief Voornaamwoord - Mich (Verwante woorden: **fühlte, mich**)

Het woord 'mich' betekent 'mij/mezelf' en wordt gebruikt met reflexieve werkwoorden zoals 'sich fühlen' (zich voelen).

- ich fühlte mich → ik voelde mij
- du fühlst dich → jij voelt je
- er fühlt sich → hij voelt zich

Duits

Nederlands

59. Jetzt war meine Chance. **Ich sollte** nach Hause gehen. **Ich sollte** zu den Füßen **meines Vaters** fallen und um Vergebung bitten. Er würde mich willkommen heißen. Wie der verlorene Sohn in der Bibel würde er das gemästete Kalb für mich schlachten. Er dachte, **ich sei** tot. **Welche** Freude, mich lebendig zu sehen!

59. Nu was mijn kans. Ik zou naar huis moeten gaan. Ik zou aan de voeten van mijn vader moeten vallen en om vergeving vragen. Hij zou mij welkom heten. Zoals de verloren zoon in de Bijbel zou hij het gemeste kalf voor mij slachten. Hij dacht dat ik dood was. Wat een vreugde om mij levend te zien!

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
meine chance	mijn kans	er würde	hij zou	er dachte	hij dacht
ich sollte	ik zou moeten	willkommen	welkom	ich sei	ik was
zu	aan	heißen	heten	welche	wat een
den füßen	de voeten	der verlorene sohn	de verloren zoon	freude	vreugde
fallen	vallen	der bibel	de bijbel	lebendig	levend
vergebung	vergeving	das gemästete kalb	het gemeste kalf		
bitten	vragen	schlachten	slachten		

Taaltips

Konjunktiv II - Sollte (Verwante woorden: **Ich sollte**)

Het werkwoord 'sollte' drukt een verplichting of advies uit in de verleden tijd. Het betekent 'zou moeten' in het Nederlands.

- ich sollte gehen → ik zou moeten gaan
- du solltest → jij zou moeten
- wir sollten → wij zouden moeten

Bezitsvorm - Meines Vaters (Verwante woorden: **meines Vaters**)

In het Duits gebruikt men de genitief 'meines Vaters' (van mijn vader). In het Nederlands gebruiken we 'van' om bezit aan te geven.

- meines Vaters → van mijn vader
- deiner Mutter → van jouw moeder
- unseres Hauses → van ons huis

Konjunktiv I - Sei (Verwante woorden: **ich sei**)

De vorm 'sei' is de aanvoegende wijs van 'sein' (zijn) en wordt gebruikt in indirecte rede. Hij dacht dat ik dood was.

- er sagte, ich sei → hij zei dat ik was
- sie dachte, er sei → zij dacht dat hij was
- ich glaube, es sei → ik geloof dat het is

Uitroepzinnen - Welche Freude! (Verwante woorden: **Welche, Freude,**)

Het Duitse 'Welche' wordt gebruikt in uitroepen om emotie uit te drukken. Het betekent 'wat een' in het Nederlands.

- Welche Freude! → Wat een vreugde!
- Welches Glück! → Wat een geluk!
- Welcher Tag! → Wat een dag!

60. Aber ich ging **nicht** nach Hause. Warum? Ich kann es **nicht** erklären. Etwas Dunkles trieb mich vorwärts. Mein Verstand sagte Geh nach Hause! Aber meine Füße gehorchten **nicht**. **War** es Schicksal? **War** es der Teufel? **War** ich verflucht? **Ich weiß** es **nicht**. **Ich weiß** nur, dass ich **nicht** nach Hause ging.

60. Maar ik ging niet naar huis. Waarom? Ik kan het niet uitleggen. Iets duisters dreef mij voorwaarts. Mijn verstand zei "Ga naar huis!" Maar mijn voeten gehoorzaamden niet. Was het lot? Was het de duivel? Was ik vervloekt? Ik weet het niet. Ik weet alleen dat ik niet naar huis ging.

Duits	Nederlands
ich ging	ik ging
erklären	uitleggen
dunkles	duisters
trieb	dreef

Duits	Nederlands
vorwärts	voorwaarts
mein verstand	mijn verstand
geh nach hause	ga naar huis
meine füße	mijn voeten

Duits	Nederlands
gehorchten	gehoorzaamden
schicksal	lot
der teufel	de duivel
ich weiß	ik weet

Taaltips

Ontkenning - Nicht (Verwante woorden: **nicht**)

Het Duitse 'nicht' (niet) staat vaak aan het einde van de zin of voor het werkwoord dat ontkend wordt. De positie is belangrijk voor de betekenis.

- ich ging nicht → ik ging niet
- ich kann es nicht → ik kan het niet
- nicht nach Hause → niet naar huis

Directe Rede - Gebiedende Wijs (Verwante woorden: **Geh nach Hause!**)

In 'Geh nach Hause!' staat het werkwoord in de gebiedende wijs. Het werkwoord komt vooraan zonder onderwerp.

- Geh! → Ga!
- Komm her! → Kom hier!
- Hör zu! → Luister!

Vraagzinnen - War es? (Verwante woorden: **War**)

In Duitse vraagzinnen staat het werkwoord vooraan. 'War es...?' betekent 'Was het...?'. Deze structuur herhaalt zich in de tekst.

- War es Schicksal? → Was het lot?
- War ich krank? → Was ik ziek?
- Waren sie da? → Waren zij daar?

Het Werkwoord Wissen - Weiß (Verwante woorden: **Ich weiß**)

Het werkwoord 'wissen' (weten) heeft een onregelmatige vorm: 'ich weiß'. Let op de speciale vervoeging in het Duits.

- ich weiß → ik weet
- du weißt → jij weet
- ich weiß nicht → ik weet niet

Duits

Nederlands

61. Mein Freund **fand** mich nach drei Tagen. Er **sah** schrecklich aus. Er hatte **sich verändert**. Der Sturm hatte etwas in ihm gebrochen. Wie **geht es dir?** fragte er leise. Seine Stimme war anders. **Der lachende Junge** war weg. Jetzt **sah** er aus wie ein alter Mann.

61. Mijn vriend vond mij na drie dagen. Hij zag er vreselijk uit. Hij was veranderd. De storm had iets in hem gebroken. "Hoe gaat het met jou?" vroeg hij zachtjes. Zijn stem was anders. De lachende jongen was weg. Nu zag hij eruit als een oude man.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
drei tagen	drie dagen	geht es dir	gaat het met jou	aus	eruit
hatte	was	leise	zachtjes	ein alter mann	een oude man
verändert	veranderd	anders	anders		
in ihm	in hem	der lachende junge	de lachende jongen		

Taaltips

Präteritum - Verleden tijd (Verwante woorden: **fand, sah**)

Het Duitse 'fand' (vond) en 'sah' (zag) zijn voorbeelden van de onvoltooid verleden tijd. Deze tijd wordt veel gebruikt in verhalen om gebeurtenissen uit het verleden te vertellen.

- ich fand → ik vond
- er sah → hij zag
- wir sahen → wij zagen

Reflexieve werkwoorden - Sich verändern (Verwante woorden: **sich, verändert**)

Het Duitse 'sich verändern' betekent 'veranderen'. Het reflexieve voornaamwoord 'sich' wordt 'zich' in het Nederlands.

- er hatte sich verändert → hij was veranderd
- ich verändere mich → ik verander
- sie verändert sich → zij verandert

Wie geht es dir? (Verwante woorden: **geht es dir**)

De Duitse uitdrukking 'Wie geht es dir?' wordt letterlijk 'Hoe gaat het met jou?' in het Nederlands. Let op het datief voornaamwoord 'dir' (jou).

- Wie geht es dir? → Hoe gaat het met jou?
- Wie geht es Ihnen? → Hoe gaat het met u?
- Es geht mir gut → Het gaat goed met mij

Bijvoeglijk gebruikt tegenwoordig deelwoord (Verwante woorden: **Der lachende Junge**)

Het Duitse 'der lachende Junge' gebruikt 'lachend' als bijvoeglijk naamwoord. In het Nederlands wordt dit ook 'de lachende jongen'.

- der lachende Junge → de lachende jongen
- das weinende Kind → het huilende kind
- die spielenden Kinder → de spelende kinderen

Duits

Nederlands

62. **Sein Vater** war bei ihm. **Als** er erfuhr, wer ich war, wurde der alte Kapitän sehr ernst. Junger Mann, sagte er, du **darfst** nie wieder zur See **fahren**. Dieser Sturm ist Gottes Warnung an dich. Du bist nicht dazu bestimmt, Seemann zu sein. **Geh** nach Hause, solange du kannst. Wird **dein Sohn** aufhören zu segeln? fragte ich. Der Kapitän schüttelte den Kopf.

62. Zijn vader was bij hem. Toen hij hoorde wie ik was, werd de oude kapitein zeer ernstig. "Jonge man," zei hij, "je mag nooit meer naar zee varen. Deze storm is Gods waarschuwing aan jou. Je bent niet bestemd om zeeman te zijn. Ga naar huis, zolang je kunt." "Zal uw zoon stoppen met zeilen?" vroeg ik. De kapitein schudde zijn hoofd.

Duits	Nederlands
bei ihm	bij hem
erfuhr	hoorde
wer	wie
der alte kapitän	de oude kapitein
junger mann	jonge man
darfst	mag

Duits	Nederlands
gottes warnung	gods waarschuwing
an dich	aan jou
bist	bent
dazu	daartoe
bestimmt	bestemd
seemann	zeeman

Duits	Nederlands
geh	ga
solange	zolang
dein sohn	uw zoon
zu segeln	met zeilen
schüttelte	schudde
den kopf	zijn hoofd

Taaltips

Modale werkwoorden - Dürfen (Verwante woorden: **darfst, fahren**)

Het Duitse 'darfst' (mag) is een modaal werkwoord dat toestemming uitdrukt. Het wordt gevolgd door een infinitief aan het einde van de zin.

- du darfst fahren → je mag varen
- ich darf nicht → ik mag niet
- darf ich? → mag ik?

Als - Tijdsaanduiding (Verwante woorden: **Als**)

Het Duitse 'als' betekent hier 'toen' en wordt gebruikt voor gebeurtenissen in het verleden. Dit is anders dan 'wenn' (wanneer/als) voor herhaalde handelingen.

- Als er kam → Toen hij kwam
- Als ich jung war → Toen ik jong was
- Als es regnete → Toen het regende

Gebiedende wijs - Geh! (Verwante woorden: **Geh**)

Het Duitse 'Geh' is de gebiedende wijs van 'gehen' (gaan). In het Nederlands wordt dit 'Ga'. De gebiedende wijs wordt gebruikt voor bevelen of dringende adviezen.

- Geh nach Hause! → Ga naar huis!
- Komm her! → Kom hier!
- Hör zu! → Luister!

Bezittelijke voornaamwoorden - Dein/Sein (Verwante woorden: **Sein Vater, dein Sohn**)

Het Duitse 'sein Vater' (zijn vader) en 'dein Sohn' (jouw/uw zoon) tonen bezittelijke voornaamwoorden. Let op: 'dein' kan zowel 'jouw' als 'uw' betekenen afhankelijk van de context.

- sein Vater → zijn vader
- dein Sohn → jouw/uw zoon
- meine Mutter → mijn moeder

Duits

63. **Das** ist anders. **Es** ist sein Beruf. **Es** ist sein Leben. Aber du? Du **kamst** für Abenteuer. Und sieh, was **passiert** ist! Vielleicht bist du verflucht. Vielleicht bist du wie Jona **in der Bibel**.

Nederlands

63. "Dat is anders. Het is zijn beroep. Het is zijn leven. Maar jij? Jij kwam voor avontuur. En kijk wat er gebeurd is! Misschien ben je vervloekt. Misschien ben je zoals Jona in de Bijbel."

Duits	Nederlands
sein beruf	zijn beroep
sein leben	zijn leven
kamst	kwam
abenteuer	avontuur

Duits	Nederlands
sieh	kijk
passiert	gebeurd
vielleicht	misschien
bist	ben

Duits	Nederlands
jona	jona
in der bibel	in de bijbel

Taaltips

Aanwijzend voornaamwoord - Das/Es (Verwante woorden: **Das, Es**)

Het Duitse 'Das' (dat) en 'Es' (het) zijn aanwijzende voornaamwoorden. 'Das' verwijst naar iets specifiek, 'Es' is meer algemeen of onpersoonlijk.

- Das ist anders → Dat is anders
- Es ist kalt → Het is koud
- Das ist mein Haus → Dat is mijn huis

Verleden tijd - Kamst (Verwante woorden: **kamst**)

Het werkwoord 'kamst' (kwam) is de verleden tijd van 'kommen'. Let op de verschillende uitgangen voor verschillende personen in het Duits.

- du kamst → jij kwam
- ich kam → ik kwam
- sie kamen → zij kwamen

Voltooid tegenwoordige tijd zonder hulpwerkwoord (Verwante woorden: **passiert**)

In spreektaal wordt 'was passiert ist' vaak verkort tot 'was passiert'. Het hulpwerkwoord 'ist' wordt weggelaten maar de betekenis blijft voltooid.

- was passiert ist → wat er gebeurd is
- was geschehen ist → wat er gebeurd is
- wer gekommen ist → wie er gekomen is

Bijbelse verwijzing - Jona (Verwante woorden: **in der Bibel**)

De verwijzing naar 'Jona in der Bibel' (Jona in de Bijbel) gebruikt het lidwoord 'der' in de datief na het voorzetsel 'in'. In het Nederlands wordt dit 'de'.

- in der Bibel → in de Bijbel
- in dem Buch → in het boek
- in der Stadt → in de stad

64. Dann **wurde** er wütend. Sein Sohn **hatte** ihm meine Geschichte erzählt. **Was für ein Narr** läuft von einem guten Vater weg? **Was für ein Narr** wirft ein bequemes Leben weg? **Ich würde** nicht wieder mit dir segeln für tausend Pfund! **Du bringst** Unglück! **Du verursachst** Tod!

64. Toen werd hij boos. Zijn zoon had hem mijn verhaal verteld. "Wat voor dwaas loopt van een goede vader weg? Wat voor dwaas gooit een comfortabel leven weg? Ik zou niet weer met jou varen voor duizend pond! Jij brengt ongeluk! Jij veroorzaakt dood!"

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
er wütend	hij boos	läuft	loopt	segeln	varen
sein sohn	zijn zoon	einem	een	pfund	pond
ihm	hem	guten	goede	du bringst	jij brengt
meine geschichte	mijn verhaal	wirft	gooit	unglück	ongeluk
erzählt	verteld	ein	een	du verursachst	jij veroorzaakt
was für ein narr	wat voor dwaas	bequemes	comfortabel	tod	dood

TaalTips

Verleden Tijd - Wurde en Hatte (Verwante woorden: **wurde, hatte**)

In het Duits gebruik je 'wurde' (werd) en 'hatte' (had) voor de verleden tijd. Deze werkwoorden veranderen hun vorm helemaal, net als in het Nederlands.

- ich wurde → ik werd
- er hatte → hij had
- sie wurden → zij werden

Vraagzinnen - Was für ein (Verwante woorden: **Was für ein Narr**)

De Duitse uitdrukking 'Was für ein' betekent 'wat voor een'. Dit gebruik je om naar het soort of type van iets te vragen.

- Was für ein Buch? → Wat voor boek?
- Was für ein Tag! → Wat een dag!
- Was für eine Idee → Wat voor idee

Conditioneel - Ich würde (Verwante woorden: **Ich würde**)

Het Duitse 'würde' komt overeen met het Nederlandse 'zou'. Je gebruikt dit om te zeggen wat je zou doen in een bepaalde situatie.

- ich würde gehen → ik zou gaan
- du würdest helfen → jij zou helpen
- wir würden kommen → wij zouden komen

Werkwoordsuitgang -st (Verwante woorden: **Du bringst, Du verursachst**)

Bij 'du' (jij) eindigen Duitse werkwoorden meestal op -st: 'bringst', 'verursacht'. In het Nederlands eindigt het werkwoord bij 'jij' vaak op -t.

- du machst → jij maakt
- du spielst → jij speelt
- du lernst → jij leert

65. Seine Worte **taten** mir weh. Aber ich sagte nichts. Ich hatte zu viel Stolz, um zuzugeben, dass er recht **hatte**. Er redete weiter. **Merk dir** meine Worte. Wenn du nicht nach Hause gehst, wirst du Katastrophe nach Katastrophe erleben. Der Fluch deines Vaters **wird dir** folgen. Du wirst leiden, bis du **dir** wünschst, du wärst tot.

65. Zijn woorden deden mij pijn. Maar ik zei niets. Ik had te veel trots om toe te geven dat hij gelijk had. Hij praatte verder. "Onthoud mijn woorden. Als je niet naar huis gaat, zul je ramp na ramp meemaken. De vloek van je vader zal je volgen. Je zult lijden, tot je wenst dat je dood was."

Duits	Nederlands
ich sagte	ik zei
zu viel	te veel
zuzugeben	toe te geven
er redete	hij praatte
merk	onthoud
meine worte	mijn woorden

Duits	Nederlands
wirst du	zul je
katastrophe	ramp
erleben	meemaken
der fluch	de vloek
deines vaters	van je vader
dir	je

Duits	Nederlands
folgen	volgen
du wirst	je zult
wünschst	wenst
du wärst	je was

Taaltips

Präteritum - Verleden Tijd (Verwante woorden: **taten, sagte, hatte**)

In het Duits gebruik je Präteritum voor verhalen in de verleden tijd. 'Taten' (deden), 'sagte' (zei) en 'hatte' (had) zijn voorbeelden hiervan.

- ich sagte → ik zei
- er hatte → hij had
- sie taten → zij deden

Futur I - Toekomstige Tijd (Verwante woorden: **wirst, wird**)

Duitse toekomstige tijd wordt gevormd met 'werden' + infinitief. In het Nederlands gebruik je 'zullen' + infinitief.

- du wirst erleben → jij zult meemaken
- er wird folgen → hij zal volgen
- ich werde gehen → ik zal gaan

Imperativ - Gebiedende Wijs (Verwante woorden: **Merk, dir**)

'Merk dir' is een gebod in het Duits. Het reflexieve 'dir' hoort erbij. In het Nederlands wordt dit simpelweg 'onthoud'.

- merk dir → onthoud
- hör zu → luister
- komm her → kom hier

Konjunktiv II - Irrealis (Verwante woorden: **wärst**)

'Du wärst' drukt een irreële wens uit (je zou willen dat je dood was). In het Nederlands gebruik je vaak de verleden tijd of 'zou'.

- du wärst tot → je was dood
- ich wäre reich → ik was rijk
- er hätte Zeit → hij had tijd

66. Wir trennten uns. Ich sah sie nie wieder. Ich hatte Geld in meiner Tasche von den freundlichen Menschen von Yarmouth. Ich konnte nach Hause nach York **gehen**. Oder ich konnte nach London **gehen** und ein anderes Schiff **finden**. Die Wahl war **meine**. Aber Scham **traf** meine Entscheidung für mich.

66. Wij scheidden ons. Ik zag hen nooit meer. Ik had geld in mijn zak van de vriendelijke mensen van Yarmouth. Ik kon naar huis naar York gaan. Of ik kon naar Londen gaan en een ander schip vinden. De keuze was de mijne. Maar schaamte nam mijn beslissing voor mij.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
wir trennten uns	wij scheidden ons	yarmouth	yarmouth	scham	schaamte
sie	hen	nach	naar	traf	nam
meiner tasche	mijn zak	die wahl	de keuze		
den freundlichen menschen	de vriendelijke mensen	meine	de mijne		

Taaltips

Reflexieve Werkwoorden - Wir trennten uns (Verwante woorden: **trennten, uns**)

Het Duitse 'sich trennen' is een reflexief werkwoord. 'Wir trennten uns' betekent 'wij scheidden ons' (van elkaar).

- wir trennten uns → wij scheidden ons
- ich wasche mich → ik was me
- er setzt sich → hij gaat zitten

Modale Werkwoorden - Konnte (Verwante woorden: **konnte, gehen, finden**)

'Konnte' is de verleden tijd van 'können' (kunnen). In het Duits staat het modale werkwoord op de tweede plaats, de infinitief aan het eind.

- ich konnte gehen → ik kon gaan
- sie konnte sehen → zij kon zien
- wir konnten finden → wij konden vinden

Bezittelijke Voornaamwoorden - Meiner (Verwante woorden: **meiner, meine**)

'Meiner Tasche' (mijn zak) toont de datief vorm van 'mein'. Na 'in' gebruik je in het Duits de datief.

- in meiner Tasche → in mijn zak
- meine Entscheidung → mijn beslissing
- mein Geld → mijn geld

Präteritum van Sterke Werkwoorden (Verwante woorden: **sah, traf**)

Sterke werkwoorden zoals 'sehen' (zien) en 'treffen' (treffen) veranderen hun stam in de verleden tijd: sah, traf.

- ich sah → ik zag
- er traf → hij trof
- sie war → zij was

Duits

Nederlands

67. Wie konnte ich nach Hause gehen? Alle **würden** über mich **lachen**. Da ist der Junge, der zur See **wegliefe!** **würden** sie **sagen**. Ein Sturm und er kam weinend nach Hause! Ich konnte diese Schande nicht ertragen. Mein Stolz war **stärker als** mein gesunder Menschenverstand. Das ist **der Wahnsinn der Jugend**.

67. Hoe kon ik naar huis gaan? Iedereen zou over mij lachen. "Daar is de jongen die naar zee wegliep!" zouden ze zeggen. "Een storm en hij kwam huilend naar huis!" Ik kon deze schande niet verdragen. Mijn trots was sterker dan mijn gezond verstand. Dat is de waanzin van de jeugd.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
würden	zou	ein sturm	een storm	mein stolz	mijn trots
lachen	lachen	er kam	hij kwam	mein gesunder menschenverstand	mijn gezond verstand
da	daar	weinend	huilend	der wahnsinn	de waanzin
der junge	de jongen	diese schande	deze schande	der jugend	van de jeugd
wegliefe	wegliep	ertragen	verdragen		

Taaltips

Konjunktiv II met 'würden' (Verwante woorden: **würden, lachen, sagen**)

De Duitse conditionalis wordt vaak gevormd met 'würden' + infinitief. Dit drukt uit wat zou gebeuren in een denkbeeldige situatie.

- sie würden lachen → zij zouden lachen
- ich würde gehen → ik zou gaan
- er würde sagen → hij zou zeggen

Scheidbaar Werkwoord - Wegliefe (Verwante woorden: **wegliefe**)

'Weglaufen' is een scheidbaar werkwoord. In de verleden tijd wordt het 'lief weg', maar hier staat het als één woord omdat het een bijzin is.

- er lief weg → hij lief weg
- ich laufe weg → ik loop weg
- weglaufen → weglopen

Vergelijkende Trap - Stärker als (Verwante woorden: **stärker, als**)

In het Duits gebruik je 'als' na de vergelijkende trap (stärker). In het Nederlands gebruik je 'dan'.

- stärker als → sterker dan
- größer als → groter dan
- besser als → beter dan

Genitief - Der Jugend (Verwante woorden: **der Wahnsinn, der Jugend**)

'Der Wahnsinn der Jugend' toont de Duitse genitief (bezit). In het Nederlands gebruik je 'van': 'de waanzin van de jeugd'.

- der Wahnsinn der Jugend → de waanzin van de jeugd
- das Haus des Vaters → het huis van de vader
- die Farbe des Himmels → de kleur van de hemel

68. Wir schämen uns nicht, Unrecht **zu tun**. Aber wir schämen uns, es richtig **zu** machen. Wir schämen uns nicht, Narren **zu** sein. Aber wir schämen uns, weise **zu** werden. Also **ging** ich nach London. Auf der Straße **kämpfte** ich mit mir selbst. Aber **der Stolz** gewann jedes Argument.

68. Wij schamen ons niet om onrecht te doen. Maar wij schamen ons om het goed te doen. Wij schamen ons niet om dwazen te zijn. Maar wij schamen ons om wijs te worden. Dus ging ik naar Londen. Op de straat vocht ik met mezelf. Maar de trots won elk argument.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
wir schämen uns	wij schamen ons	narren	dwazen	mir	mezelf
unrecht	onrecht	weise	wijs	der stolz	de trots
richtig	goed	der straße	de straat	jedes argument	elk argument
machen	doen	kämpfte	vocht		

Taaltips

Wederkerende werkwoorden - Sich schämen (Verwante woorden: **schämen uns**)

Het werkwoord 'sich schämen' (zich schamen) is wederkerend. Het voornaamwoord verandert met de persoon: mich/dich/sich/uns/euch/sich.

- ich schäme mich → ik schaam me
- wir schämen uns → wij schamen ons
- sie schämt sich → zij schaamt zich

Infinitief met 'zu' (Verwante woorden: **zu, tun**)

In het Duits gebruik je 'zu' + infinitief waar het Nederlands 'te' + infinitief gebruikt. De constructie is identiek in beide talen.

- zu tun → te doen
- zu machen → te maken
- zu werden → te worden

Verleden tijd - Präteritum (Verwante woorden: **ging, kämpfte**)

Duitse werkwoorden in de verleden tijd zoals 'ging' en 'kämpfte' komen overeen met Nederlandse verleden tijd vormen.

- ich ging → ik ging
- ich kämpfte → ik vocht
- er gewann → hij won

Lidwoorden bij abstracte begrippen (Verwante woorden: **der Stolz**)

Het Duits gebruikt vaak een lidwoord bij abstracte begrippen waar het Nederlands dat ook doet: 'der Stolz' → 'de trots'.

- der Stolz → de trots
- die Angst → de angst
- das Glück → het geluk

Duits

Nederlands

69. In London blieb ich eine Zeit lang. Die Erinnerung an den Sturm **begann zu verblassen. Meine Angst wurde** schwächer. **Mein Wunsch** nach Abenteuer **wurde** stärker. Ich dachte weniger an zu Hause. Ich dachte weniger an die Tränen **meines Vaters.** Ich dachte weniger an Gottes Warnungen.

69. In Londen bleef ik een tijd lang. De herinnering aan de storm begon te vervagen. Mijn angst werd zwakker. Mijn wens naar avontuur werd sterker. Ik dacht minder aan thuis. Ik dacht minder aan de tranen van mijn vader. Ik dacht minder aan Gods waarschuwingen.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
eine zeit lang	een tijd lang	verblassen	vervagen	weniger	minder
die erinnerung	de herinnering	schwächer	zwakker	gottes	gods
den sturm	de storm	mein wunsch	mijn wens	warnungen	waarschuwingen

Taaltips

Bezittelijke voornaamwoorden (Verwante woorden: **Meine Angst, Mein Wunsch**)

Duitse bezittelijke voornaamwoorden zoals 'meine' en 'mein' komen overeen met Nederlandse 'mijn'. Let op het geslacht van het zelfstandig naamwoord.

- meine Angst → mijn angst
- mein Wunsch → mijn wens
- meine Träume → mijn dromen

Het werkwoord 'werden' (Verwante woorden: **wurde**)

Het werkwoord 'werden' betekent 'worden' en wordt gebruikt om verandering uit te drukken. In de verleden tijd is het 'wurde' → 'werd'.

- ich wurde → ik werd
- es wurde kalt → het werd koud
- sie wurden müde → zij werden moe

Genitief - Bezit uitdrukken (Verwante woorden: **meines Vaters**)

Duitse genitief 'meines Vaters' wordt in het Nederlands met 'van' uitgedrukt: 'van mijn vader'.

- meines Vaters → van mijn vader
- des Kindes → van het kind
- der Frau → van de vrouw

Infinitief constructies met 'beginnen' (Verwante woorden: **begann, zu, verblassen**)

Na 'beginnen' (beginnen) gebruik je 'zu' + infinitief in het Duits, net als 'te' + infinitief in het Nederlands.

- begann zu laufen → begon te lopen
- begann zu sprechen → begon te spreken
- begann zu weinen → begon te huilen

Duits

Nederlands

70. Schließlich traf ich meine Wahl. Ich würde ein anderes Schiff finden. Ich würde es wieder versuchen. Ich würde beweisen, **dass** ich **kein Feigling** war. Ich würde allen zeigen, **dass** ich ein Seemann sein **konnte**. Ich war der größte Narr, der je gelebt hat. Und ich würde teuer für meine Dummheit bezahlen.

70. Eindelijk maakte ik mijn keuze. Ik zou een ander schip vinden. Ik zou het opnieuw proberen. Ik zou bewijzen dat ik geen lafaard was. Ik zou iedereen tonen dat ik een zeeman kon zijn. Ik was de grootste dwaas die ooit heeft geleefd. En ik zou duur betalen voor mijn domheid.

Duits	Nederlands	Duits	Nederlands	Duits	Nederlands
traf	maakte	allen	iedereen	teuer	duur
meine wahl	mijn keuze	zeigen	tonen	meine dummheit	mijn domheid
wieder	opnieuw	der größte narr	de grootste dwaas	bezahlen	betalen
versuchen	proberen	je	ooit		
beweisen	bewijzen	gelebt	geleefd		

Taaltips

Konjunktiv II - Würde (Verwante woorden: **würde**)

De vorm 'würde' drukt een mogelijkheid of wens uit (zou). Dit komt overeen met het Nederlandse 'zou' + infinitief.

- ich würde gehen → ik zou gaan
- er würde helfen → hij zou helpen
- wir würden kommen → wij zouden komen

Ontkenning met 'kein' (Verwante woorden: **kein Feigling**)

Het Duitse 'kein' betekent 'geen' en ontkent een zelfstandig naamwoord. Het vervangt het onbepaalde lidwoord.

- kein Geld → geen geld
- keine Zeit → geen tijd
- kein Problem → geen probleem

Dass-zinnen (Verwante woorden: **dass**)

Na 'dass' (dat) staat het werkwoord aan het einde van de zin in het Duits. In het Nederlands is de woordvolgorde flexibeler.

- dass ich komme → dat ik kom
- dass er singt → dat hij zingt
- dass wir essen → dat wij eten

Modaal werkwoord 'können' (Verwante woorden: **konnte**)

Het werkwoord 'können' (kunnen) drukt mogelijkheid uit. In de verleden tijd wordt het 'konnte' (kon).

- ich konnte → ik kon
- du konntest → jij kon
- wir konnten → wij konden